

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 94. szám
1940. április 26., péntek

Felkészítő-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

Idegenforgalom 1940.

Évek óta — még tavaly nyenkor is, — így tavaszidején százezer számra készültek az európai országok nyomdáiban a színes hívogató rajzú és felirású nyomtatványok. Minden európai ország előkészületeket tett az idegenforgalmi idényre, szervezték, irányították, élénkítették a hirverési hadjáratot: az Óvilág városait, tengerpartjait, folyóvölgyeit elküldték a leveleiket, hogy messze földről hívogassák a vendégeket. Az idegenforgalom olyan fogalom, olyan nemzetgazdasági tényezővé vált, amelynek jelentőségét még az sem csökkenthette, hogy az események mind magasabbra emelték az országok, emberek, vidékek közötti kapcsolatokat az évek folyamán. A nehézségek, utazási bonyodalmak csak növelték a külföldi vendégek értékét s ha más országból lőtt ember érkezett, üdvözlés vagy szórakozás, végett, azt megkülönböztetett kisztelet vette körül.

Az idei tavasz ebbén a vonatkozásban is változást hozott. Újajta nyomtatványok készülnek a színes falragaszok, a beszédes tájékoztató füzetek helyett, új nyomtatványok: a fokozatosan megszűrt idegenellenőrzés szolgálatában. A háború első tavasza hadjáratot hozott az idegenforgalom vonatkozásában is. Valóságos hadjárat indult a turisták ellen. Még jobban elzáródnak a határok, magasabbá válnak a láthatatlan és mégis minden anyagi tényélnél inkább valóságot jelentő válaszfalak. Országhatárokon és határokon belül éber nyomozószereg foglalta el az idegenvezetőket, az előzékeny szállodaigazgatókat és hallgató portások helyét. Európa fél az Óvilág valamennyi országa gyánakodóvá, bizalmatlanná vált, nyugtalanság költözött a lelkekbe, mert mindenütt, azokban az országokban is ahol nincs háború, tudatossá vált a közvetlen veszély érzése. Nem kell a pénz, ami a külföldről érkező idegenek hoznak, nem kell a jövedelem, amit az idegenforgalom jelent az országok magukra akarnak maradni gondjaikkal, időszerű kérdéseikkel, amelyeknek megoldása ugylátszik, egy bonvolódik, ahogy az európai háború fejleményel kibontakoznak.

Ez az újszerű védekezés pedig csak tünete, részjelensége az Európát alapilban megrázó válságnak. Évek óta gazdasági életünk legfőbb eről, az 526 millió számláló lakosság jövedelmének ugyszólván túlnyomórésze a háború jegyében állottak és most, hogy elindult a háború bonyolult gépezete, olyan erőszítesre kényszerülnek emberek és intézmények, amelyek méreteit az egyszerű hadijelentésekből nem érthetik meg. Percek alatt olyan emberi alkotások semmisülnek meg, amelyek hónapokon keresztül élt nappalá téve, ezrével dolgoztak a munkások, a tulajdonképpeni termelő munka megállott, mert a háború kielégíthetetlen önkényur s minden munkát, minden erőforrást magának követel.

Megszűntek az emberi közösség nagy, időszerű kérdései. A fejlődés megtorpant. Minden más gond fölé látszólag a hadvezetés, a háború-teremtette helyzet gondjai tornyosodnak és ellenség csupán a másszínű egyenruhába öltözött, másalakú acélszakot viselő, más rendszerű harcikocsikkal harcoló szembenálló embercsoport. Mialatt hatalmas hadijelentések járiák be a világot a harcterek eseményeiről s a semlegesek arcvonalaról, időszerűtlenné, szinte más világából hangzóknak tünnek az a kis hír, hogy Svédországban egy orvos korszakalkotó felledezését tett a gyermekparalízis terjedését illetően, hiszen elképzelhetetlen a háború légkörében élő mindannyiunk számára, hogy a Skandináv-félszigeten, Svédországban, mással is törődhetnek emberek mint azzal, hogy Svédország belesodródik-e a nagy küzdelembe, vagy megőrizheti-e semlegességét. Mit számít az ezernyi baj, a milliónyi ellen-ség, amely ott settenkedik körülöttünk és fegyverek nélkül is megfuzedeli sorainkat, mit számít az, hogy a gyermekhalandósággal szemben tehetetlenül állunk, mit számít a mindennapi kenyérért küzdő embermilliók gondja? Ki gondol arra, hogy pótolhatatlan értékek válnak naponként semmivé, hogy nyersanyagban, emberi javakban mérhetetlen pazarlás folyik? A huszadik század negyvenedik évében mindennél fontosabb az, hogy gyilkolni kell, hogy a hadviselő hatalmak minden áron győzni akarnak és a cél érdekében nem ismernek kíméletet, nincsenek tekintettel senkire és semmire.

Lezártak a határok ott is, ahol még béke alakodik, illetve a béke állapota még fenntartható. Merakodni látszik, ebben a vonatkozásban is a háború-teremtette állapotok uralkodnak ezer kilométerekre a legnyugatibb hadszínterektől. Egész Európa hadállapotba került, gazdasági és politikai fegyverek és hadmoz-

Három szakaszon folyik a harc a norvég hadszíntéren

Svájc újabb intézkedései függetlensége megvédésére — A délkeleteurópai helyzettel is foglalkozott a szövetségesek legfelsőbb haditanácsa

Macsek dunareai összefogást sürget

Párisból jelentik: A francia és angol délkelet-európai követek visszatértek állomáshelyeikre. A londoni és párisi tanácskozások eredményeként nagy francia—angol diplomáciai és gazdasági összefüggés várható a jelzett államokban. A francia külügyminisztérium nem nyilatkozik ugyan, de a

sajtó biztosra veszi, hogy külkereskedelmi és gazdasági eszközöket vesznek igénybe a szövetségesek befolyásának megnövekedése érdekében.

Párisban sulvt helyeznek annak hangoztatására, hogy Olaszország érdekeit nem sérelmezheti semmivel sem az angolok és a franciák délkeleteurópai új akciója.

A délkeleteurópai helyzettel is foglalkozott a szövetségesek legfelsőbb haditanácsa

London. (Rador). A szövetségesek nyolcadik haditanácsának összejövetelén a kiszivárgott hírek szerint rendkívül nagyfontosságú határozatokat hoztak. Ezuttal is a legnagyobb titokban készítették elő az összejövetelt, amit eredetileg csütörtökre terveztek és váratlanul kedden tartották meg. Hogy milyen meglepetésszerűen hívták össze a legfőbb haditanácsot, arra jellemző, hogy hétfőn déljelölt Churchill az admirális első lordja még nem tudott róla.

Páris. (Rador). Az „Excelesior” című lap a legfőbb haditanács keddi ülésével kapcsolatban

feltétlenül megbízható forrásból arról értesül, hogy a legfontosabb döntés a délkeleteurópai kérdéssel állott kapcsolatban. A hozott döntés bizalmas uton már értesésre adták az egyes érdekelteknak. A döntés lényege az, hogy a nyugati hatalmak Délkelet-Európa medencéjében katonai lépést vagy megmozdulást „Casus Belli”-nek tekintenek és azonnal fegyveres erővel lépnek fel ellene. A legfőbb haditanács erre való tekintettel elhatározta, hogy a Weygand tábornok vezetése alatt levő közkeleti hadsereget még jobban megerősíti.

Macsek a dunareai népek összetogásáról

A Carentul figyelemreméltó nyilatkozatot közöl Vlatko Macsek helyettes jugoszláv miniszterelnöktől.

— A különféle országok államférfiaitól és közzgazdászaitól felkarolt Európa-tervek — mondotta Macsek — nem különböznek különösből egymástól. Mindnyájan egyetlen vezéreszmére támaszkodnak: a népek közötti együttműködés kiszélesítésére. Egyesek azt követelik, hogy ez az együttműködés legyen általános, vagyis terjedjen ki valamennyi európai nemzetre, mások, a szerényebbek megelégszenek, ha ez az együttműködés vidékenként foglalna össze államokat. Bizonyos, hogy a végtetekig üzött elszigetelődés és az önellátási sorompók kínai falai sohasem teremthetnek a béke számára kedvező éghajlatot.

— Hiszem, hogy elsősorban a Duna-medencében lakó népeknek kell megteremteniük azt az együttműködést, amelyre az európai béke támaszkodhatik.

A közép- és délkeleteurópai nemzetek számára ez az együttműködés több, mint előny, egvenesen „parancsoló szükség”. Azonnali meggyezésnek kellene létrejönnie az ugynevezett mezőgazdasági országok között. Romániára, Bulgáriára, Magyarországra és Jugoszláviára gondolok.

Mind a négy parasztnép. Nemzetgazdaságuk elsősorban a föld és az általa gazdagságán épül fel. Noha párhuzamos jellegűek, nem zárják ki egymást. Kiviteli cikkeit vevőre találhatnak a nemzetközi piacokon, de megoldatlan kérdései az, hogyan harcolhatának ki terményeik számára minél kedvezőbb feltételeket. Az az oktalan verseny, amellyel egymás utjait keresztezik, igen fonák helyzeteket teremti.

— A Duna-medence országai Európa leggazdagabb nyersanyaglelőhelyei, mégis itt laknak a legszegényebb emberek. Ennek az oka, hogy a kivitelre kerülő cikkeit nevet

dulatok miatt harctérré változott és viseli a közös sors minden felelősségét. Pedig ez a felelőség nem csekély önmagunk, az új nemzedékek és a történelem előtt. Lezártak a határok az európai ember, az európai gondolat, az európai együttérzés előtt. Gyanakodás, bizalmatlanság vette át az uralmat minden vonalon és senki se csodálkozzék, ha ebben a kétségtelesenül mesterségesen teremtett légkörben vezetésessé születtek. Ne a körülményeket, ne a háborút okoljuk azért, hogy ez így történt és egyáltalában megtörténhetett.

Voltak tavaszok, amikor a turista szívesen látott vendég volt minden országban s aránylag könnyű volt átutazni az országhatárokon. Kérdezzük, milyen komoly kísérlet történt, hogy az idegenforgalomban ne csupán gazdasági tényezőt lássunk, hanem a közlekedés lehetőségét? Hosszu évek múltak el, amelyeknek

minden hónapja, minden napja bőségesen kínálta a megértés keresésének lehetőségét, amikor az egymás mellett lakó népek valóban felismerhették volna az egymásrantságot, hiszen ez nem csak veszély esetén mutatkozik meg. Mégis, idegenül haladtak el egymás mellett a szoros érdekközösség jegyében egymás mellett levő országok polgárai.

Igen, a hibát ott követtük el, amikor riktószínű nyomtatványkkal csupán kellemes szórakozási lehetőségeket kínáltunk a külföldi utasoknak, amikor bőbeszédű ismeretterjesztő füzetekbe csupán olcsó behásárlást, kényelmet, jó kiszolgálást ajánlottunk és közben nem is figyeltük az előkészületben levő szörnyű, nagy idegenforgalomra, amelyet a felvonuló hadseregek, a mozgósított és harctérré vetett csapattek jelentenek és amelyek háború a neve... (b. k.)

ségesen alacsony áron vesztegetik el, viszont a behozott árukért úzsoraárakat kénytelenek fizetni. Már régen ajánlom az említett országok gazdasági egyesülését, melynek bizonyára szoros politikai együttműködés lenne a következménye.

Jugoszlávia sokoldalú gazdasági tárgyalásai

Belgrádból jelentik: A Pravda szerint valószínű, hogy május végén újabb kereskedelmi tárgyalások kezdődnek az Egyesült-Államokkal és Angliával. Minthogy Jugoszláviának Angliával kötött kereskedelmi egyezménye még érvényben van, a tárgyalásokon legfeljebb a helyzetkiváncsi pótegyezmények kerülhetnek szóba.

Ugancsak Jugoszláv forrásból jelentik, hogy május 6-án Belgrádban ülést tart az általános német-jugoszláv gazdasági bizottság, mely az időszerű helyzetnek megfelelően kívánja összehangolni a két állam gazdasági kapcsolatait. Ezzel szemben elhalasztották annak a Jugoszláv bizottságnak az utazását, amely április 30-án kezdte volna meg tárgyalásait Rómában az újabb olasz-jugoszláv gazdasági szerződés tárgyában. Jugoszláv hivatalos magyarázat szerint előbb be akarják várni a Moszkvában folyó jugoszláv-orosz tárgyalások eredményét, a május 6-án kezdődő német-jugoszláv és a napokban lefolyó jugoszláv-angol-amerikai gazdasági tárgyalásokat és így csak ezek befejezése után, körülbelül május második felében kerülhet sor a római olasz-jugoszláv gazdasági tárgyalásokra.

A balkáni és dunai államok között egyre szorosabb együttműködés alakul ki

Belgrád. (Rador.) Az Avala távirati ügynökség jelentése szerint a Novosti című jugoszláv lap vezércikként közli és ebben megállapítja, hogy a balkáni és a dunai államok között az utóbbi hét hónapban egyre szorosabb együttműködés alakult ki.

A bolgár pénzügyminiszter a szófiái szovjet kereskedelmi képviselővel tárgyal

Szófiából jelentik: Boziloff bolgár pénzügyminiszter fogadta a Szófiában tartózkodó szovjet kereskedelmi képviselő tagjait. A bolgár-szovjet kereskedelmi kapcsolatok további kialakulásáról volt szó.

Románia kólaleszállításainak számadatai

Bucuresti. Románia 1939-ben összesen 4.177.571 tonna nyersolajterméket szállított külföldre. A nagy tételek a következők voltak: Németországba 848.569 tonnát, Olaszországba 634.984, Angliába 618.894, a cseh-morva protektorátusba 436.584, Franciaországba 238.062, Magyarországra 165.016, Jugoszláviába 149.769, Belgiumba 144.446, Svájcba 113.801 tonnát.

Pamfil Seicaru érdekes cikke a „korszerű turisztikáról”

A Curentul legutóbbi számában Pamfil Seicaru, a neves román közíró „Idegenforgalom, de mértékkel” címmel cikket írt, amelyben hangsúlyozza, hogy az országunkat elárasztották a turisták. A táj szépségén kívül haddjárul a kirándulásokhoz az az öröm is, hogy távol lehetnek és elfelejtik, hogy háború dúl és hogy a földön és levegőben a halál uralkodik. Minden emberben él a menekülési vágy, a más tájak iránti vágyódás. Lehet, hogy ez a vágy a régi nomád időkre való visszaemlékezés. Anélkül, hogy elmélyülnénk — írja — a turisztika értelmén néhány megállapítást teszünk ennek a modern élethez való vonatkozásaira. Tulajdon nélkül mondhatjuk, hogy lényeges megnyilvánulása ez a modern életnek, ami a különböző közlekedési eszközök révén hatalmas arányban fellépett. Abban az időben, amikor Goethe Weimarból elindult, hogy látogatást tegyen Olaszországban, — postakocsin tette meg a hosszú és fárasztó utat és ebben is megtalálta a kellemességet. Abban az időben egy ilyen

utazás legalább egy hónapig tartott és valószínűleg diadalt jelentett s kihatással volt az életre. Ma a technikai eszközök fejlettségének következtében a távolságok gyökeresen lecsökkentek. Most közlekedni vagyunk Tokióhoz, mint 1800-ban Bécshez voltunk s ezért joggal értelmezzük a turizmust, mint napjaink jellegzetességét. A turizmus egyébként jelentős fejezetét képezi a nemzetgazdaságnak. Pamfil Seicaru cikke további részében azt hangsúlyozza, hogy teljes és logos a tájéko-

Újabb angol csapatokat indítanak a norvég hadszíntérre

London. (Rador.) A Daily Telegraph azt írja, hogy a norvégiai harcok még csak a kezdet kezdetén vannak és csak ezután vannak jelentősebb tömegű csapatokat a harctérre.

Stockholm. (Rador.) A Socialdemokraten című lap jelenti, hogy a német csapatok Trondhjemnél állásaik sürgős kiépítésén dolgoznak és ez alatt az angolok a tengerről bombázzák a németek által elfoglalt területeket.

Páris. (Rador.) A francia lapok nagy terjedelemben foglalkoznak a norvégiai hadihelyzettel. A Petit Parisien külön tudósítója táviratban jelentette, hogy ezer német katona megadta magát és hogy a német szállító hajók elsüllyesztésével 17.500 német katona elpusztult.

A lapok az angol légitámadások tömeges támadásaival foglalkozva megállapítják, hogy a brit légihaderő főnyomába került. Alapjában azt hiszik, hogy Svédország is belesodródik a háborúba.

Berlin. (Rador.) Stainkier heves harcok után a német csapatok elfoglalták Stainkier a szárazföldre mélyen benyomuló trondhjemmi fjord északi végén fekszik és ezért igen nagy fontossága van a hadműveletek további folytatása szempontjából. Stockholm jelentés szerint Stainkier közelében a szövetségesek tartják állásaikat. A svéd fővárosban megállapítják, hogy Trondhjem és Andalsness között lesz a nagy csata.

London. A Reuter távirati iroda jelenti: Az angol hadügyminisztérium már tegnap közölte, hogy Trondhjem környékén a német haderők ellentámadást kezdtek. A támadást végrehajtó német hadsereg csapatszámát hajókon a tenger felől érkezett és a parton lévő német haderőkkel egyesültek. Heves harcokra került a sor. Ahogy a hadügyminisztérium az esti órákban kiadott jelentése megállapítja, az angol-norvég hadsereg az ellentámadást az egész vonalon visszavetette.

Nagy csata Oslótól északra

Londonból jelentik: Svéd jelentések szerint az Andalsness kikötőből előnyomuló angol csapatok Trondhjemtől délre 30 mérföldnyire Støren városig jutottak el és a várost elfoglalták. Ezen a frontszakaszon heves ütközet folyik a németek és az angolok között. Az angolok tartják megszállva Grundbarsdot. A norvég csapatok erős ellenállást fejtenek ki Osterdoltban, Ejerumtől keletre, mert itt nagyobb angol erősiégeket kaptak. Nagy csata folyik Oslótól északra is. A norvég távirati iroda cáfolja azt a hírt, hogy az első norvég hadosztály legénységének nagy része Svédországba menekült volna anélkül, hogy ellenállást fejtett ki.

A Reuter ügynökség jelenti: A Norvég Távirati

Három szakaszon folyik Norvégiában a harc

Páris. (Rador.) A norvégiai hadihelyzetről a Havas távirati ügynökség a következő jelentést adta ki: Norvégiában a légháború ugyehevességekben, mint jelentőségében növekszik. A tengeren a szövetségesek aknahálózata a fjordokban való maradásra készíti a német flottát. Miután a német parancsnokság igen nagy területen csak kis létszámú erővel rendelkezik, csupán néhány pont megszállására szorítkozhatik, amit előőrharcokkal hajt végre s ilyen volt az a harc, mely kedden folyt le Trondhjemtől északra Szeinkler-nél. A német repülőosztagok részben a szárazföldi közlekedési vonalakat bombázzák, részben a kikötőket, végül pedig a szövetségeseknek a hadizónában tartózkodó csapatoszlopait. A szövetségesek léghárító tüzérése és az alkalmatlan időjárás a németeknek sok veszteséget okozott és számos repülőgépet pusztult el.

A szárazföldön három hadizóna különböztethető meg. A legészakibb Narviknál van, ahol a helyzet változatlan. Ugy látszik, hogy a német csapatok három ponton vannak körülvéve:

Narvik város közvetlen közelében, a Svédország felé vezető vasútvonalnál, ahol a németek az ajakutakban húzódtak meg és végül

zatlanság a szokatlanul nagy számú kirándulók iránt, akik az országot látogatják és akik teljesen szokatlan időben érkeznek és nem egy-két hónapi üdülésre jönnek, hanem meg hosszabbítják tartózkodásukat, mintha véglegesen itt akarnának maradni. Amennyire szívesen látottak az ideviharulók — írja Pamfil Seicaru. — annyira aggodalmaskelők ezek, akiknél észrevehetően másaita szándék látható.

A helyzet urai a szövetséges csapatok maradtak. Skarnes mellett három német csapatszámú autó a meredek serpentin úton haladt. Norvég katonák váratlanul megrohanták ezeket a csapat szállító autókat. A gépkocsik a bentük lévő 100 német katonával együtt a mélységbe zuhantak. Valamennyi német katona meghalt.

A norvég hadsereg lövész-osztagai a hegyek biztos rejtékhelyeiből tüzelnek a felvonuló német csapatokra. A guerrilla harcok nagyon sok német katona eskü aldozatul. (Rador.)

Páris. (Rador.) Angol hivatalos jelentés szerint a Norvégiában harcoló angol csapatok hadműveletei a norvég egységekkel együttműködve tovább folynak, délen a szövetséges csapatok ellenállnak a németek nyomásának. Trondhjemtől északra az ellenség ellentámadásba ment át és itt igen heves harcokra került sor.

Haakon király nem tárgyal

Stockholm. (Rador.) A stockholmi rádió jelentése szerint Haakon norvég király levelet intézett a legfőbb bíróság elnökéhez, amely válasz arra az íratra, amit az oslói közigazgatási bizottság juttatott el hozzá. Haakon király leszögezte, hogy a norvég kormány nem tárgyal a németekkel addig, míg csapatokat ki nem vonják norvég területeiről. Arra a kérelemre vonatkozólag, hogy a trónörökös mondjon rádióbeszédet a német csapatok által megszállt norvég területek lakosságához, Haakon király kijelentette, hogy a trónörökösnek nem áll módjában a megszállt területen lévő rádióállomást használni. Sem én, sem pedig a trónörökös — írja levelében az uralkodó — nem javasolhatjuk a norvégeknek, hogy rendeleteket fogadjanak el a német hatóságoktól. Elvárom részükről, hogy szilárdak és kitartóak legyenek és tartsák meg szeretetüket a haza iránt.

Iroda közli, hogy a német repülőgépek Sandos, Angvin, Andalsness, Sundal, Vesstra, Hovanger, Sunndal és Voss helységeket bombázták. A bombázások következtében hatvan személy meghalt.

A tromsøi rádió keresztül a norvég kormány fejhívással fordult Észak-Norvégia lakosságához, melyet felszólított, hogy szervezze meg Norvégia fennmaradására és szabadságára irányuló akcióját. Ebből a tényből kiindulva az Havas ügynökség jelezte azt a következtetést, vonja le, hogy az a német jelentés, amely szerint a tromsøi rádióállomást elpusztították volna, nem felel meg a valóságnak. (Rador.)

a Narviktől északra fekvő havasokkal borított hegyekben. Kratanger közelében. A második zóna Trondhjem város körül van.

ahol a várostól északra a szövetségesek csapatai előnyomulójában vannak Namsos felől, ahol partraszálltak. A németek igyekeztek ezen előnyomulást megakadályozni és átkaroló mozdulattal feltartóztatni a szövetségeseket. A németeknek a trondhjemmi fjordban kisebb flottájuk van, amely torpedórombolókból és felfegyverzett kereskedelmi hajókból áll.

Kisebb német kiállításoknak sikerült Stenak jertől nyugatra partraszállni és ezek megtámadták a szövetségeseket.

A francia hatóságoknak nincs értesülése arról, hogy Trondhjemtől délre szövetséges csapatok lennének.

A harmadik zóna Norvégia déli részén van és igen kiterjedt.

A helyzet itt tisztázatlan. Különösen Millehamer és Rena vidékén. Nem lehet pontosan tudni az itteni helyzetről, mégis úgy látszik, hogy sikerült a németeket északnyugati irányu előnyomulásukban feltartóztatni. Német részről nagy

erőfeszítések történnek a svéd határ elérésére. Ugy látszik, hogy Dél-norvégia egvéb részén a németeknek nem sikerült az ország belsejébe hatolni.

London. (Rador.) A hadügyminisztérium jelenti, hogy a norvégiai angol expedíciós hadsereg hivatalos neve a jövőben északnyugati expedíciós hadtest lesz.

Berlinből jelentik. (Rador.) A DNB közlése szerint a német csapatoknak Trondhjemtől északra elért sikere a norvég háború folytatása szempontjából nagy jelentőséggel bír. A Steinkjer környékén lévő szorosok és más fontos pontok elfoglalása által Trondhjem megvan védve minden észak felől jövő támadás ellen. Az a vélemény uralkodik, hogy az ellenséges csapatok harcképessége ezen a vidéken igen csekély. Egész jelentéktelen német különítmény minden veszteség nélkül 6 gépfegyverrel elfoglalt egy kitűnő erődítményt, amelynek nagy jelentősége van.

Ujabb részletek a németek norvégiai partra-szállásáról

London. (Rador.) Az angol fővárosban ma részletek kerültek nyilvánosságra arról, hogyan sikerült a németeknek a norvég partok fontosabb pontjait megszállni. Megállapítást nyert, hogy a bergeni kikötő közelében már három héttel ezelőtt 3, egyenként 1000 tonnás német csapatszállító hajó vetett horgonyt és pedig a puddei fjordban. A hajók katonákkal és lőszerrel voltak tele és közülük kettő finn, a harmadik pedig svéd lobogó alatt horgonyzott. Április 9-én reggel, amikor a bergeni kikötőbe egy német torpedó-zuzó hatolt be, minden készen volt arra, hogy felvágják a telefonvezetéseket és megszakították a parti parancsnokságok összeköttetését a norvég aknaerakókkal.

A német háborus kiadások fedezése

Berlin. (Rador.) A hivatalos közlönyben minisztertanácsi jegyzőkönyv jelent meg a német birodalmi nemzetvédelemmel kapcsolatban, amely szerint az 1939. szeptember 12-iki törvény teljes érvényben fennáll. A törvény értelmében a kormányának jogában áll a rendkívüli költségeket 15

Készenletbe helyezték az egész svéd hadiflottát

Stockholm. (Rador.) A kormány rendeletére tegnap a hadiflottát készenletbe helyezték, valamennyi szabadságolást beszüntettek, a szabadságon levőknek azonnal be kell vonulniuk hajóikra. A svéd tengeri haderő főparancsnoka kijelentette azt, hogy Svédország nem enged partraszállást sem híjele idegen hatalomnak és a svéd flotta éppen úgy fogja teljesíteni kötelességét az ellenséges partraszállás megakadályozásában, mint a szárazföldi és a léghaderő. Svédországot a tenger felől nem érheti meglepetés — fejezte be nyilatkozatát a flotta főparancsnoka.

Páris. (Rador.) Svédország sorsjegessége komolyan veszélyeztetve van. Olyan jelensé-

A. DUMAS világhírű regénye

gek mutatkoznak, amelyek mindenkor megelőzték a német támadásokat. A Le Temps megállapítja, hogy egyetlen svédnek sem lehetnek illúziói az ország sorsát illetően, ha a németek győznének Norvégiában. Valamennyi semleges ország gondolkodhat afelől, hogy mit jelent az, ha mindenáron és minden áldozat árán távol akar maradni a háborútól.

Az északi kis államok sorsa igazolja, hogy akaratuk ellenére is háborus színtérré változhatnak.

A Havas távirati iroda jelenti: Stockholm-ból érkezett jelentés szerint a Svédországgal szembeni német tengerparton megfigyelték, hogy

német katonaságot hajókra raknak és ezek a hajók indulásra készen állanak.

Csapatszállító hajókon kívül fegyver és muniócszállító hajók is készenletben állnak. Francia politikai körökben azt hiszik, hogy ezek a német katonai előkészületek

Svédország megszállásának előjátékai.

A német sajtó tovább folytatja Svédország elleni támadásait. (Rador.)

London. A légügyi minisztérium jelentése

Mint a tavasz oly szép!

Ugy nézhet ki Ön, mint a tavasz: üde és fiatalos! Ez nem korától függ, hanem bőre ápolásától. Ezért kezdje ezt még ma meg a NIVEA-val. NIVEA bőrét egészségessé teszi és csak egészséges bőr szép. A NIVEA által meg-edzett bőr jobban elviseli a változó tavaszi időjárást.

milliárd márkáig terjedő kölcsön formájában fedezni.

A berlini orosz nagykövet átnyújtotta Ribbentropnak Molotov levelét

Berlinből jelentik: Schwartz berlini szovjet nagykövet a napokban tért vissza Moszkvából és kihallgatáson jelent meg Ribbentrop külügyminiszternek. Átnyújtotta Molotov levelét, amelynek tartalmáról semmi sem szivárgott ki. A berlini szovjet követ ezután ismét visszautazott Moszkvába. (Universum).

szóvateszi a német véderő főparancsnokságának azt a közleményét, hogy kedden éjjel Anglia megindította a korlátlan légiháborút és megtámadott olyan védtelen helyeket, ahol

Butler államtitkár nyilatkozata az angol—orosz kereskedelmi tárgyalásokról

London. (Rador.) Az angol—orosz kereskedelmi tárgyalások esetleges újrafelvételére vonatkozó kérdésről Butler államtitkár kijelentette, hogy a londoni szovjet nagykövetnek a kereskedelmi tárgyalások újrafelvételére vonatkozó indítványának megtétele után az angol kormány rámutatott arra, hogy elsősorban fontosságúnak tart olyan gazdasági politikát, amely a lehető legteljesebb mértékben követi a háborus erőfeszítések útját. Ennek értelmében a semleges kormányokkal kötött kereskedelmi megállapodásoknak alkalmazkodniok kell a háborus követelményekhez és ahhoz, hogy a semleges fél ne szállítson olyan termékeket is, amelyek az ellenség számára fontosak. Az angol kormány tehát felszólította a szovjet kormányt,

„VASALARCOS”

hogy tegye meg konkrét javaslatait, figyelembe véve ezeket a szempontokat.

London. (Rador.) Több nagy angol lap a Szovjetországgal megkötendő kereskedelmi egyezményről ír cikkeket. A Manchester Guardian szerint Szovjetország semmi körülmények között sem segítheti Németországot. Ha a Szovjet a közben megszakadt tárgyalások újrafelvételét kívánja,

bizonyítékát kell, hogy adja semlegességének és annak is, hogy Angliából származó árukat nem továbbítja Németországba.

A Yorkshire Post értesülése szerint a brit kormánynak a szovjet kormányjal szembeni állásfoglalása csak az lehet, hogy le akarja győzni Németországot, éppen ezért igyekezni kell a helyzethez mértén a jóviszonyt biztosítani a Szovjettel. Moszkva kereskedelmi együttműködési ajánlatát el kell fogadni, de csak abban az esetben, ha ezáltal a németországi blokádnak még teljesebbé válik. Azokat a termékeket, amelyeket a Szovjet Angliának akar eladni, meg kell vásárolni, mert különben Németország használná fel őket.

nincs katonai célpont. A légügyi minisztérium szerint ez a híradás téves, mert a Sylt-sziget ellen Westerland repülőtér feletti bombázás a németek legfontosabb katonai célpontja és legjobban védett állása ellen történt. Heyde várost nem bombázták az angolok. A jelentés felemlíti még, hogy ellenséges gépek március 17-én bombázták Orkney-szigetet és ott több polgári személyt megsebesítettek.

Svédország ötszázmillió koronát szavazott meg hadfelszerelésre

Stockholmból jelentik: Svédország minden eszközzel azon van, hogy behozza felfegyverkezési mulasztásait. Ebből a célból a parlament ötszázmillió svéd koronát szavazott meg, amelyet azonnali fegyverkezésre fordítanak.

Kairó. (Rador.) „A szövetségesek ügye azonos Egyiptom politikájával”, ez a következtetés vonható le az egyiptomi parlamentben a költségvetési vita során elhangzott külügyminiszteri beszámolóból. Az egyiptomi élet érdekei azt kívánják, hogy a kormány, a parlament és az egész ország fenntartás nélkül a szövetségesek mellett foglaljon állást.

„Ha békét akarsz, készülj a háborúra...”

Newyork. (Rador.) Taussig ellentengernagy visszaérkezett a virginiai Norfolkba, ahol kijelentette, hogy az amerikai szenátus tengerészeti bizottsága előtt tett nyilatkozatának célja nem az volt, hogy elkerülhetetlennek minősítse a Japán elleni háborút. Taussig ellentengernagy még a következőket mondotta:

— Egyes sajtóbeszámolók szerint nyilatkozatomból azt vonták volna le következte

vasár. aptól az „Uránia”-ban J. gyelövt!

tésképen, hogy a Japán elleni háborút elkerülhetetlennek tartom. Nem volt szándékomban, hogy beszédemnek ilyen jelentőséget adjak, miután ez nem is az én véleményem. Azt akartam csupán mondani, hogy az események háboruba sodorhatnak bennünket. Természetesen a háborút elkerülhetjük azzal, ha katonai felkészültségünket a jelenlegi helyzetében megtartjuk. A szenátusi bizottság előtt elmondott beszédem éppen azt a célt kívánta szolgálni, hogy a békét fenntarthassuk.

A Tornaegyesület turistáinak rendezésében folyó hó 28-án, vasárnap este 9 órai kezdettel a Piata Avram Ianou 21. szám alatti egyesületi helviségeiben

táncos fagyalt-est

Kitűnő saját tánczenekar és elsőrendű cigánvzene. Finom és olcsó italok, ételek. Humoros táncbemutatók díjjakkal!

A svájci szövetség tanács kiáltványa

Basel. (Rador.) A svájci szövetség tanácsa tegnap kiáltványt intézett az ország lakosságához. A közlésben bejelentik, hogy Svájc minden erejével védekezni fog ellenséges állam támadásával szemben. A reánk kényszerített harcot végigküzdjük. Nem ismerünk közéletet és nem ismerünk kompromisszumot. Minden erőnkkel és határozottságunkkal harcolunk Svájc szabadságáért s függetlenségéért. A támadót fegyverrel fogadjuk és tartjuk távol országhatárainktól.

A kiáltvány minden svájci polgárt felszólít arra, hogy teljesítse hazájával szembeni kötelességét. A katonákat felhatalmazták, hogyha nem tudnak harci kötelekhez csatlakozni, vagy tiszt parancsnoksága alá helyezkedni: saját elhatározásukból szálljanak szem-

be az ellenséggel. Ha tisztok vezetése alatti csapatok nem tudnak felsőbb parancsnokságokkal összeköttetést létesíteni: a tisztok önhatalmulag szálljanak szembe az ellenséggel. A felhívás azzal fejeződik be, hogy a svájci népnek minden erejét meg kell feszíteni, hogy az ellenséget távol tartsa az országtól. A szövetség tanács szigorú intézkedéseket léptetett életbe a kémekkel és hazaárulókkal szemben. A svájci hadsereg egymillió katonából áll. Ezek közül azonban csak 530 ezer katona használható fel a fegyveres szolgálat céljaira. Svájcban bizakodással tekintenek az eseményekkel szemben, mert tudják, hogy hárommillió katonából álló ellenséges hadsereg sem elégséges Svájc elfoglalására.

pedig megfelelő nagyobb időközökben ezt a vérelvonást egy átlagos szervezet is jól elviseli. Vannak emberek, akik háromhetenként is képesek négy deciliter vért adni, sőt vannak esetek, amikor a vérvétel egyes nesen hasznos a vértadónak. A konzervált vér három-négy hétig tartható.

— A Magyar Vöröskereszt Egyesületének jelenleg 11 repülőgép áll rendelkezésére a konzerv-vér szállításához. Azokban az esetekben, amikor vértömlesztésre van szükség, természetesen percek fordul meg minden. Az országban bárhol történő közlekedési balesetknél a helyi mentőállomás vagy az első segélyt nyújtó orvos

megtáviratozza a központba, hogy a szerencsétlenül járt egyén milyen vércsoporthoz tartozik és máris percek alatt indul a repülőgép a megfelelő fiolával.

— Néhány éve még nem hittek benne, hogy a vértömlesztést kiterjedt mértékben lehetne alkalmazni.

— Kezdetben a vértadók is idegenkedtek, mert azt hitték, hogy a véradás minden esetben az illető egészségének kockáztatásával jár. Mióta azonban az orvostudomány kimutatta, hogy a megfelelő módon végrehajtott vérelvonás nem ártalmas, ez a vonakodás megszűnt.

Már vannak hivatalos vértadók, akik számára az időszakonként végrehajtott vérelvonás nem jelent többet, mint másnak egy-egy nagyobb testi erőfeszítés.

— Reméljük — fejezte be érdekes nyilatkozatát Vállay Gyula igazgató —, hogy előkészületeink nyomán rövidesen teljes készenlétben áll majd a vértadók serege, hogy teljesíthesse magasztos emberbaráti hivatását minden esetben, amikor erre szükség van.

(- ty -)

„Vérraktárt” létesít Budapesten a Vöröskereszt

Repülőgépen szállítják a konzervált vért a baleset színhelyére

Budapest. A korszerű orvostudomány, kiváltképpen a sebészet az 1914—18. évi világháború óta hatalmas lépésekkel haladt előre. Sok súlyos harctéri sérülés, amely az elmúlt világháborúban még biztos pusztulást jelentett volna, ma már nagy valószínűséggel gyógyítható.

A modern katonai és a baleset-sebészet legnagyobb jelentőségű gyógyváltára, amely orvosok szemünk láttára jutott rövid idő alatt nagyfokú tökéletességre: a vértömlesztés.

A vértömlesztéssel való sikeres beavatkozásnak természetesen feltétele, hogy szükség esetén megfelelő vér álljon rendelkezésre. A szárvonal, finn és a nyugati fronton mindössze néhány hadviselő fél „vérraktárakat” állított fel a front közelében.

Nemcsak a hadviselők, hanem a semleges államok egészségügyi vezetőségei is a világ minden részén felkészültek az új gyógyváltár kiterjedt alkalmazására.

Magyarország az elsők között kezdte meg a különböző vércsoportokhoz tartozó emberek országos nyilvántartását. Ezek csendes és kitartó munkájának eredményeként Budapesten is felállítottak egy „vérraktárt”. A sok tapasztalat, szaktudást és előrelátást igénylő szervezést a Magyar Vöröskereszt Egyesület kezdte meg, amelynek igazgatója, Vállay Gyula az alábbiakban ismertette a munkát:

— Ötödik éve folyik Magyarországon a vért adók toborzása. Két és félszer rendszeresen feldolgozzuk az adatokat. A vért adók a legkisebb községekben is nyilván vannak tartva. Mindegyikük archépes igazolványt kap, amelyen fel van tüntetve az illető vércsoportja.

A különböző vércsoportoknak megfelelően zöld, piros, sárga és fehér kartotékokban tartjuk nyilván a vértadók személyes adatait.

— Természetesen jól előre tudnunk kell, hogy kinék a vére alkalmas átömlesztésre, mert ellenkező esetben a beavatkozás a páciensre nézve végzetes következményekkel járna. Mivel pedig arra nincs idő, hogy az al-

kalmas vér kiválasztása a beavatkozás időpontjában történjen meg, ezért a kérdést úgy oldjuk meg, hogy a vért fiolában konzerváljuk és ellátjuk az illető vércsoport jelzésével. A vértadók országos nyilvántartása, valamint a fiolákban tartott vér tárolása a Vöröskereszt budapesti központjában történik.

— Arra a kérdésre, hogy nem viseli-e meg a vér elvonása a vértadót, ezt a választ adta Vállay Gyula:

— Nem, mert legfeljebb négy deciliter vért szabad venni az átömlesztéshez. Már

Budapestre érkezett a jugoszláv kereskedelemügyi miniszter

Budapestről jelentik: Andres Ivan jugoszláv kereskedelemügyi és iparügyi miniszter ma délután 3 órakor a belgrádi gyorsvonattal Budapestre érkezett, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesítették. A nyugati pálvandvart feldiszipítették és a fogadó előkelőségek élén ott volt Varga magyar kereskedelemügyi miniszter és Rasics budapesti jugoszláv követ. A fogadtatás után a jugoszláv miniszter ellépett a rendőri díszszázad előtt, majd feleségével autóbaült és a Dunapalotában lévő szállására haitatott. A miniszter hétfőig ma-

rad a magyar fővárosban és holnap résztvesz a nemzetközi vásár megnyitásban.

Budapestről jelentik: Csáky István gróf magyar külügyminiszter ma délután fogadta Andres Ivan jugoszláv kereskedelemügyi minisztert.

Andres Ivan jugoszláv miniszter ma délután látogatást tett a magyar miniszterelnökségen Teleki Pál gróf miniszterelnöknél.

Horthy Miklós kormányzó és felesége csütörtökön délután hat órakor fogadták Andres Ivan jugoszláv kereskedelemügyi és iparügyi minisztert, és feleségét a királyi várban.

Ujból rendezték a román—német szállítási és fizetési forgalom kérdéseit

Bucuresti. A külkereskedelmi minisztériumban új jegyzőkönyvet irtak alá, amely rendezi Németország és Románia között a kereskedelemügyi és fizetési forgalmat. Ez alkalommal számos könnyítésben egyeztek meg úgy a szállításra, mint a fizetésre vonatkozólag. Az egyezményről a külkereskedelmi minisztérium a következő hivatalos közleményt adta ki:

— A román és német kormány megbízottai a napokban tartották szokásos közös tanácskozásukat Bucurestiben, amely a megegyezések sorozatát végződött. A két bizottság az áru- és fizetési-forgalommal kapcsolatos kérdéseket

beszélte meg és igen sok könnyítést határozott el.

Bucurestiből jelentik: Dr. Clodius német követ bucuresti gazdasági tárgyalásai hétfőn befejeződtek. Mint román részről közlik, az új megállapodások semmi lényeges változtatást a múltévi kereskedelemügyi megállapodáshoz képest nem tartalmaznak. Az olajszállítások Németországba teljesen a legutóbbi szerződésben megállapított keretekben mozognak. Azok a hírek, hogy a márka és a lei viszonyát az előbbi javára megváltoztatják, szintén nem bizonyultak helytállóknak, a kliringárfolyam a régi marad.

Férlizarándoklat Radnára

Timisoara—Temesvárról jelentik: Az Idei férlizarándoklat május 5-én lesz. A püspökség megszerezte az összes szükséges engedélyeket és a bucsujárókat dr. Pacha Agoston püspök személyesen vezeti Radnára. A józsefvárosi pályaudvarról reggel 4.30 órakor indul a különvonat. Erre a vonatra a gyárvárosi, valamint bármely más állomáson is felszállhatnak a bucsujárók, ha a különvonatra szóló jegyet előzetesen megszerezték. A bucsujárók délután 5 órakor indulnak vissza Temesvárra.

CORSO

Premier vasárnap!

A „Balalajka” című slágerünket a cenzura betiltotta, ehelyett husvétra egy másik, még nagyobb sláger hozunk:

A 13 álarcos titka

Amit az emberi ötletesség, ügyesség, hősiesség alkotni tud, az mind fel van halmozva ebben a filmben. 2 órai izgalom és drámai feszültség! 2 órai felejthetetlen szórakozás!

Főszereplők: Johnny Mac Brown, Batsy Cing Ross. Jegyelővét!

Közelkeleti utazás:

Arábiában nem a valóság, hanem az eseményekben rejlő lehetőségek érdeklik az embereket

Az arab világ közvéleménye nem az igazságot keresi, hanem boldogan vesz minden olyan hírt, amelynek örülni lehet

...ezen a vidéken született az Ezeregyéjszaka...

Az alábbi cikket PÁLÓCZI HORVÁTH GYÖRGY, az ismertnevű magyar közíró küldte közelkeleti utazásának legújabb állomásáról, Szíriából. Ahhoz, hogy az ázsiai Közelkelet világát megérthessük, nem elegendő az események, vagy helyek, sebben a látszólagos események tudomásul vétele. Bepillantást kell nyernünk az érdekes és önös világba és meg kell ismerkednünk az arab lélekkel. Pálóczi Horváth György itt következő írása erről szól, ezt magyarázza.

Aleppo, április hónap. Az arab világban, mert hiszen Szíria már Arábia franciás rendű és mérsékelt változata, kissé nehéz az újságírói munka. Nem mintha az arabok nem volnának közlékenyek. Eppen ellenkezőleg. A vonaton rögtön izelítőt kaptam az arab lelkiállapotból, amikor egy fiatal arabtól, a beirut-i amerikai kollégium növendékétől, megkérdeztem: mit gondol, hány főből áll a Weygand-sereg?

— Legalább tízmillióból! — felelte gyermekes örömmel, s mikor megjegyeztem, hogy eddig csak százazrekről hallottam, s hogy Franciaország egész hadereje messze alul marad a tízmillión, bájos mosollyal vállat vont és így szólt:

— De egymillió biztosan lesz.

Határozottan lehetett vele alkudni. Virágos angolsággal, kissé ropogós amerikai kijelítéssel ismertetett meg a szíriai és az általános arab viszonyokkal, s hamarosan szemléltető oktatással szolgáltatott arról, hogy állításából nyolcvan százalékot nyugodtan le lehet vonni. Tulzását nyilván túlaradó lelkesége, aranvos kedélye és lobogó fantáziája okozta, egyáltalában nem akarta félrevezetni az idegent.

Negyven vagy hét?

Elmondta, hogy hazájában negyven politikai párt viaskodik egymással. (Negyven? kérdeztem némi kétéllyel.) Nos, legalább hét.

Közölte, hogy az arabokra, pontosabban: a szíriai arabokra, véleménye szerint roppant feladat vár. A szíriai arabok kötelessége, hogy az európai kultúrát terjesszék Arábiában, hogy küzdjenek az európai kultúra ellen, hogy Iszlám régi világbirodalmát feltámasszák Perzsiától Spanvolorszáig, hogy békében éljenek a szomszédos népekkel, akiket előbb le kell győzniük. Tízperces politikai exozóziájában több volt az ellentét, mint porszem Arábia sivatagjaiban. (Ime, az arab hatás.)

A második pohár bornál már meghívott, hogy nagybátyját, egy tekintélyes sejket, látogassam meg vele. A látogatásra, az oda és vissza utazásra, mindössen két hetet kell számbanom, s akkor utbözben még felkereshetem a környéken lakó „Istent”. Ez az „Isten”, mint mondta, szélhámos. Először főpapként kezdte, szektát alapított, majd amikor a főpapság már nem elégítette ki becsvágyát, elárulta, hogy ő: Isten. Hívei nyomban csodát követeltek tőle, mire másnap kivitte őket egy kis domb környékére, s a domb egyetlen inté-

sére a levegőbe repült, persze dinamittal robbantotta fel. Azóta hívei száma hetvenezerre és szép fiatal papnőie ötvenre szaporodott. (A számadatok arab forrását figyelembe kell venni!) Ismerősöm ezzel az „Istennel” és egy igazi sejk meghívásával csalogatott.

Sajnos — mondom — sejk-látogatásra nincs pillanatnyilag időm, inkább mesélje el, mint zajlik le ez a látogatás.

Ha a sejket meglátogattam volna...

— Szívesen, nagyon szívesen — felelte lelkesen. Nos, tévén utaznánk egészen a sátor-táborig, ahol nagy volna az öröm érkezésünk felett. Rögtön bemutatnának a sejknek, aki sátrába vezetne s feketével kínálna. Persze keresztbetett lábba ülénk, s magának vigyáznia kellene, nehogy lábfeje valamelyik arab felé irányuljon, mert ez éppen olyan sértés, mint az, ha feketéjét nem a lehető leghangosabban hörgölné. Mi szeretünk enni, s szeretjük az evés kísérezését, a csámcsogást, a hörgölést és a kéjes nyögést hallani. A fekete s némi társalgás után megkezdődne az étkezés. Behozná a sült bárányt, s ön kapná a legjobb falatokat. Először az ürü szemét, aztán legzsirosabb darabjait. Rokonom, a sejk,

Gyöngyszemek az arab újságírásban

Érthető kíváncsisággal kerestem ezután a kapcsolatot az arab újságírással. Hát csakugyan „bájos”. Sőt, ez a kifejezés talán túlságosan enyhe is. Arábiában, Szíriában az arabnyelvű újságok nem annyira a közönség tájékoztatására, mint inkább gyönyörködtetésére szolgálnak. Megvilágítás és bevezetés-ként a következő eset: Az egyik beirut-i moziban a múlt héten kivulladt a film. Kis riadalom támadt, de két perc alatt elflottak. Más nap az az arab lap, amelynek szerkesztősege a harmadik házban székelt a mozitól megírta, hogy „a hatalmas filmpalota szörnyűséges lángok martaléka lett és a halálos áldozatok teljes száma még ismeretlen.”

Az európai újságírók felelősségvontására az arab szerkesztő kijelentette, hogy ők egyáltalában nem tévesztették meg a közönségüket. Az jól tudta, hogy mi történt. De mindenki, aki ott volt a moziban, vagy hallott az esetről, arra gondolt: „mi történt volna, ha a tüzet nem tudták volna kioltani?” Arábiában az eseményekben rejlő lehetőségeket kell kihozni, magyarázta a szerkesztő s az arab újságokat a képzelet gyönyörködtetésére írják.

Igy persze könnyebb megérteni az arab újságírás közelmúltjának néhány „csucsfejszíményét.” Tavaly az egyik legnagyobb arab újság ünnepi számában három teljes oldalas szenzációval szolgált. Megírta, hogy az egyik nagy európai ország államfője öngyilkosságot követett el. Ezt a számot napokon keresztül újra nyomatták, az arabok boldogan olvasták, noha jól tudták, hogy az egészről szó sem igaz. De ők örülni akartak. Ugyanez az újság később megírta, hogy az egyik, nem rokonszenves ország két vezető politikusa összevesztett és az egyik agyonlőtte a másikat. Ebből a megint csak teljesen alaptalan szenzációból is futotta néhány hétre.

HABZÓ FOGPÉP

kézrel tépné le a kiválasztott darabokat és úgy nyujtaná át.

— Mint jól tudja, mi odahaza még kézzel eszünk — szerintem az evés egyetlen jó módja — éppen ezért mosakszunk annyit. A hus-hoz rizst kapnánk mártással. Jókora inarék rizst kézbe kell venni és addig nyomni, míg tojásnagvságu kemény darab nem lesz belőle. Vacsora és kézmosás után valaki a rabayban, a maguk hegedüjének ösen játszana, aztán lefeküdnék. Másnap lovagolnánk, beszélgetnénk. Remek lenne.

Noha a bárányszem-csemegé fölöttebb csábító az európai általában örül, hogy nem kell sejket látogatnia. Ismerősöm mindenesetre ideadta arab írásu néviegvét, arra az esetre, ha legközelebb több időm lenne. Ő, mint mondta, nagyon szereti az újságírókat: „bájos emberek.”

A valóság, az igazi esemény, — ugy hiszem — suttogó közlés alakjában terjed Arábiában, vagy az arabok olyan jó matematikusok, hogy tudják: pontosan hány százalékot kell levonni egy-egy újsághírből. A Szíriában hosszabb ideje élő európaiak véleménye e téren eltérő. Egvesek szerint csupán nyolcvan százalékot kell levonni, a többség azonban erősködik, hogy kilenvenhat százalék a biztosabb.

Csoda, hogy ezen a vidéken született az Ezeregyéjszaka?

A mérnökök és építészek május 1-ig kötelesek törzslapjukat benyújtani a nagyvezérkarnak

A nagyvezérkar 21. számú közleménye

Bucurestiből jelentik: 1. Tekintettel a hadsereg technikai szolgálatainak új beosztására a nagyvezérkar értesíti a mérnököket, almérnököket, bármilyen szakmabeliek legyenek, valamint az építészeket is, hogy folyó évi május hó 1-ig kötelesek törzslapjukat benyújtani a nagyvezérkarnak a következő adatokkal:

Vezeték- és keresztnév. Fletkor. Néni származás. Utolsó lakhely. Milyen szakmabeli? Az intézmény, amelynél működik. Mely katonai egységhez tartozik? A korosztály. Mely hadkiegészített parancsnoksághoz tartozik? Van-e mozgósítva munkára és milyen intézmény által?

A beadványhoz mellékelni kell a behívási parancsot, vagy az 1940—41. évi munkára való mozgósítási parancsot.

2. Ezeket az adatokat kötelesek közölni azok is, akik nem tartoznak a hadsereg köteleikébe, tekintet nélkül életkorukra.

3. Azokat, akik nem járnak el a felen közlemény értelmében, a törvény intézkedéssel szerint büntetik.

Ma, pénteken kivételesen a hústalan nap ellenére is elérhető hus és husáru

Az aradi vágóhidra csütörtökön este a következő távlatot érkezett:

A minisztertanács 1017—1940. számú minisztertanácsai jegyzőkönyvével hozzájárult ahhoz, hogy április 26-án, pénteken a hústalan nap ellenére is eszközölhessenek vágatásokat a vágóhidakon és eladjanak húst, valamint felvágottat.

FORUM FILMSZÍNHÁZ.
TELEFONSZÁM: 20-10

„Szívek muzsikája”

Irving Berlin 8 legújabb ezüstengéti slágere. — Pazar kiállítású jeg-ballett, Rumoa, Tango, Wals, valamint a legmodernebb Back-To-Back tánc.

Ma nincs előadás!

Vasárnap premier!

SONJA HENIE,
TYRONE POWER,
RUDY VALLEE,
MARY HEALY,
EDNA MAY OLYVER

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-44. Püsgönyei út, KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Éves 400,- 840,- le | Nagydévre 210,- le | Hónapról 70,- le

A kisebbségi miniszter beszédéről nyilatkozott dr. Szász Pál

Szász Pál dr. hazaérkezett a fővárosból, ahol Valda-Voevod Sándor királyi tanácsossal és Moldovan Victorral, a Nemzeti Újjászülés Frontjának főtitkárával tárgyalta a romániai magyarság s a Front-vonal viszonyának új rendezéséről. A tárgyaláson a magyarság részéről megjelentek Bánffy Miklós gróf, Gvárfás Elemér dr., Mikó Imre dr. is. A megbeszéléseket a közbejött ünnepek miatt egyelőre felfüggesztették. Szász Pál dr. hazaérkezve nyilatkozott a sajtónak arról, hogy milyen hatást váltott ki a magyar parlamenti csoportban Silvii Dragomir kisebbségi miniszter legutóbbi parlamenti beszéde. Szász Pál dr. az újságírók kérdésére így válaszolt:

Silviu Dragomir beszédének elhangzása után nyomban érintkezést kerestünk a kormány egyes tagjaival és kifejtettük előttük a kisebbségi miniszter nyilatkozatával kapcsolatos álláspontunkat. A kérdés körül megindult megbeszéléseket folytatjuk majd és erre vonatkozó véleményünket írásban is kifejezésre juttatjuk.

Kijelentette még Szász Pál dr., hogy május elsején Bánffy Miklós gróffal együtt újra Bucurestibe utazik, ahol folytatják tárgyalásait a Front vezetőivel. A magyar parlamenti csoport legutóbb végzett munkájáról egyébként Szász Pál dr. az EMGE április 29-iki kolozsvári közgyűlésén részletesen beszámolt.

ZÜRICH TÖZSÉZARLAT: Páris 887, London 1566, Newyork 446, Brüsszel 75.30, Milánó 22.45, Amszterdam 236.75, Bélin 178.25, Szófia 550, Belgrád 10, Bucuresti 230.

Flora (volt Reusz) jeggyár. Tel. 1141

Közhivatali szünet. Bucuresti. A közhivatalokban a húsvéti szünet szerdán, április 24-én kezdődött meg és tart május elsején délután 3 óráig.

Minisztertanács. Bucurestiből jelentik: A kormány tagjai Tatarescu miniszterelnök elnökletével április 25-én délelőtt 10 órakor minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács, amely főleg ügyeket tárgyal, déli fél 1 órakor ért véget.

Dr. Clodius Bucurestire érkezett. Budapest (Rador.) Dr. Clodius csütörtökön délelőtt repülőgépen Bucurestiből Bucurestire érkezett, ahol két napig fog tartózkodni. Clodius dr. találkozik majd a kereskedelmi miniszterrel, valamint a miniszterelnökkel és a külügyminiszterrel.

Törvény készült a család, az anya és a gyermek védelméről. Bucurestiből jelentik: A legfőbb egészségügyi tanács hétfőn ülést tartott az egészségügyi minisztériumban. Hortolomei miniszter elnöksége alatt. A tanács a család, az anya és a gyermek védelmére vonatkozó törvényjavaslat tervezetét tárgyalta és jóváhagyta a máriaellelőnes küzdelem 1940. évi munkatervét.

Horthy magyar kormányzó diszvacsorát adott. Bucurestiről jelentik: Horthy magyar kormányzó és felesége kedden este diszvacsorát adott. A vacsorán a magyar hadsereg parancsnokai, főtitkárai vettek részt.

Steenockerzeelnél lezuhant egy katonai repülőgép. Egy belga katonai repülőgép lezuhant Steenockerzeel vidékén. Ezen a vidéken lakik Zita királyné és családja.

Cristu külkereskedelmi miniszter látogatása a milánói kiállításon. Milánó. (Rador.) Szerda délelőtt fél 11 órakor Cristu külkereskedelmi miniszter Bossy római követvel és kíséretével megtekintette a nemzetközi kiállítást. A bejáratnál Puricelli szenátor, a kiállítás elnöke és Soneriu, a román csarnok igazgatója fogadták a minisztert. Cristu először a román csarnokot tekintette meg, ahol mozdonyok és Malaxa-motorkocsi, mezőgazdasági gépek, stb. vannak kiállítva. Délben Raccardi devizügyi miniszter látogatását fogadta szállodájában, akinek átnyújtotta a román csillagrend első osztályának jelvényét. Raccardi délután adta át Cristu miniszternek az olasz koronarendet. Ebédre Cristu miniszter Argentinu királyi tanácsos, Bossy követ, Raccardi, Agostino és Soneriu Puricelli szenátor vendégek voltak. Este az olasz kereskedelmi bank vezérigazgatója adott bankettet a román vendégek tiszteletére.

Ilj. Horthy István esküvője. Vitéz ifj. Horthy István és Edelsheim-Gyulay Iona grófnő április 27-iki esküvőjére belépőjegyek a templomba csak igen korlátozott számban igényelhetők a kormányzó kabinetirodájában. Ma délnél folyt le a budai várpalota egyik termében a polgári házasságkötés, amelynek Szendv Károly dr. polgármester működött közre.

Aranymeteor hullott Mexikóban

Mexico Cityből jelentik: Puembia városkában megfigyelték, hogy egy meteor hullt le. A vakítófényű meteort a lakosság felkutatta és meg is találta. Az égből lezuhó csoda nyolc méter mélységben furta be magát a földbe. Megállapították, hogy harminc kilogramm súlya van és az égi meteor szintiszta aranykőzet.

Miután ez tudomására vált a meteorkeresőknek, gyilkos verekedés kezdődött a meteor birtokáért, miközben négy ember meghalt. A meteoritát való harcban állandóan gyülekeznek a tömegek és a hatóságoknak erős karhatalmat kellett ki rendelniük, hogy megakadályozzák a további gyilkosságokat.

Építészeti irodámat

Str. Siroescu 5. szám alá helyezem át.

Szilágyi Dezső építészeti vállalkozó

Nyugalmazott magyar miniszterek kitüntetése. Bucurestiről jelentik: A kormányzó a kultuszminiszter előterjesztésére dr. Fabinvi Thamer és dr. Tomcsányi Vilmos Pál nyugalmazott minisztereknek, a Pázmány Tudományegyetem magántanáraiknak, az egyetemi oktatás és tudományos irodalom művelése terén szerzett érdemeik elismerésül az egyetemi nyilvános rendkívüli tanári címet adományozta.

Meghalt Bene Ferenc dr. Cluj-Kolozsvárról jelent az Aradi Közlöny tudósítója: Bene Ferenc dr. ügyvéd, a Magyar Népközösség décsi tagozatának elnöke, az erdélyi református egyház egyik vezetőembere, 67 éves korában meghalt. Az elhunyt közéleti férfitü temetése szombaton délután fél 6 órakor lesz és a temetési szertartást Vásárhelyi János református püspök végzi.

Szemrehányás

Miért kaptál földrajzból szekundát?
Nem találtam a Baleárokat.
Látod, lám, mondtam, hogy jobban vigyázz a holmiakra...

Magyarországon is bevezetik a nőtlenségi adót

Újítások a magyarországi adórendszerben

Bucurestiről jelentik: A képviselőház kedden megkezdte az adóreformjavaslat tárgyalását. A javaslatot Szakács Pál előadó ismertette, aki rámutatott arra, hogy a javaslat elősegíti a családvédelmet. Könnyítéseket tartalmaz a kisadózók számára, csökkentéseket a háztulajdonosoknak adóját, akik sokgyermekes családoknak adnak lakást, mérsékli a sokgyermekes családok jövedelmi adóját és főttemeli a gyermektelen családok adóját. A javaslat 25 százalékkal emeli az adóját azoknak, akik a harmincadik életévet betöltötték és még nem nősiáltak meg.

Fokozódik a tengerikivitel. Bucurestiből jelentik: A buzakivitel felfüggesztése következtében a terménypiacon az üzletkötések főleg a tengeri exportjában történnek. A vásárlók között elsősorban a harmadik birodalom és Olaszország szerepel. A dunai kikötőkben a tengeri ára körülbelül 53 ezer lei, a mesterségesen szárított kukoricáért pedig vagononként 57 ezer leit kérnek.

Hore Belisha feleségül vette Sacha Guitry elvált feleségét. Brüsszel. A brüsszeli lapok párisi jelentése szerint a Liberté azt írja, hogy Hore Belisha, volt angol hadügyminiszter Cannes rivierai fürdőhelyen feleségül vette Delubac Jacqueline asszonyt, Sacha Guitry ismert francia színművész elvált feleségét.

Wolff Károly képkiallítása a Kulturpalotában naponta nyitva 11-től 1-ig és délután négytől nyolcig.

Bartha Ignác dr. beszámolója a bucaresti-i tanácskozáson. Cluj-Kolozsvárról jelentik az Aradi Közlöny tudósítója: A kolozsvári Magyar Népközösség elnöki tanácsa ülést tartott, melyen dr. Bartha Ignác országgyűlési képviselő a bucaresti-i tanácskozások eredményéről adott számot. A beszámoló után az elnökség — az orvosi szakosztály kérésére — hozzájárult, hogy orvosi műszereket vásároljanak, hogy az egészségügyi ellátás semmiben sem szenvedhessen hiányt. Ezután a különböző szakosztályok vezetőinek rövid beszámolója következett, amelynek befejezése után az elnöki tanács ülést bezárták.

Pilisiné Böhm Ely vizsgázott kozmetikusnő

Arad, Bul. Regina Maria 17. — Telefon: 1178.

Új rend a Rapid-ticketek váltásánál. A CFR új eljárást állapított meg a Rapid vonatokra szóló ticketek kibocsátására. Azokon az állomásokon, ahol különleges láttaoztatási pénztárak vannak a jegyekkel, utazási engedélyekkel, vagy másfajta utazási igazolványokkal rendelkező utasok ticket nélkül szállnak fel a vonatokba, mivel hogy a különleges pénztáraknál láttaoztatják jegyeiket, anélkül, hogy megvennék a ticketet is és így hely nélkül maradnak. Az utólagos panaszok megelőzése érdekében a jövőben a pénztárak nem láttaoztathatják a jegyeket csak akkor, ha a jegytulajdonosok előzetesen felmutatják a Rapid vonatokra szóló helytüketteket.

Tíz millió leles rendkívüli segélyt kapnak az árvízkarosultak. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium tíz millió leles rendkívüli hitelt adott a belügyminisztériumnak az árvízkarosultak javára. A segélyt még a görögkeleti húsvéti ünnepek előtt szétosztják az érdekelt községekben.

Itéletet hirdetett a budapesti büntetőbíró. A budapesti büntetőbíró egy régóta húzódo pengő-kialjánási perben. Bucurestiről jelentik: A büntetőbíróválasztás mint valutabíróság egy régóta húzódo pengő-kialjánási bünyben tartott főtárgyalást. Az ügy vádlottja Esner Sándor salóvári földbirtokos, aki több ízben fellépett, mint nyilas képviselő és három társa. A törvényszék ötszázezer pengő vagyoni kártérítés fizetésére kötelezte a vádlottakat s egyben elrendelte, hogy ennek ereiég vezessenek biztosítási végrehajtást vagyonukra.

Olcsóhelyvaras előadásokat rendez Clujon a Magyar Népközösség. Cluj-Kolozsvárról jelentik az Aradi Közlöny tudósítója: A Magyar Népközösség kolozsvári tagozatának közművelődési szakosztálya szerdán este tartotta meg első olcsó helyvaras színházi előadását a kolozsvári magyar színházban. A „Thália” színtársulat tagjai ezalkalommal „A vén bakancsos és fia, a huszár” című népszínművet adták elő tomboló siker mellett. Az előadáson a népközösségi vezetőkön kívül megjelent Bornemisa Sebastian dr. főpolgármester is. Az első olcsóhelyvaras színházi előadás nézőközönsége társadalmunk legszegényebb néposztálya, a külvárosok népe volt.

A C. F. R. társasgépkocsi járatának menetrendje

egörngkeleti huzvét ünneppajain

A CFR társasgépkocsi járatok központi igazgatósága értesíti az utazóközönséget, hogy a húsvéti ünnepekre vonatkozóan a következő menetrendi módosításokat eszközölte:

Április 28-án az Arad—Várad és Arad—Lippa útvonalakon felfüggesztik a forgalmat.

Április 28-án és 29-én az Arad—Temesvár, Várad—Magyaroséke—Bejényes, Temesvár—Fény és Körösbánya—Halmágycsucs—Vaskoh—Bejényes vonalakon megszüntetik a járatokat.

Április 28-án, 29-én és 30-án a Temesvár—Lippa, Temesvár—Temesrékás—Lugos és Déva—Kosso között megszűnik az autóbuszforgalom.

Április 28-án, 29-én, 30-án és május 1-én az Arad—Kisjenő, Nagyvárad—Szalonta, a Temesvár—Perjámos, a Temesvár—Nagyszénmiklós, a Temesvár—Buziásfürdő—Lugos, a Lugos—Facsád—Kosso, a Déva—Hátszeg—Petrosény és a Déva—Szászváros—Gyulafehérvár vonalakon megszűnik a társasgépkocsiközlekedés.

Április 28-án, 29-én és 30-án az alábbi menetrendű járatok közlekednek csupán az Arad—Nagylak és Nagylak—Arad közti útvonalon:

Aradról indul reggel 6.30 órakor, Nagylakra érkezik reggel 9 órakor,

Aradról indul dében 1 órakor, Nagylakra érkezik délután 3.30-kor.

Aradról indul este 6.30-kor, Nagylakra érkezik este 9 órakor.

Nagylakról indul reggel 6 órakor, Aradra érkezik reggel 8.30-kor.

Nagylakról indul dében 1 órakor, Aradra érkezik délután 3.30-kor.

Nagylakról indul délután 5 órakor, Aradra érkezik este 7.30-kor.

Április 28-án, 29-én és 30-án a Déva—Brád—Körösbánya útvonalon a menetrend a következő marad:

A. DUMAS világírű regénye

Dévaról indul délután 11.40-kor, Brádra érkezik dében 1 órakor.

Dévaról indul este 8.10-kor, Brádra érkezik este 9.45-kor.

Brádról indul reggel 7.30-kor, Dévára érkezik reggel 9 órakor.

Brádról indul dében 1.47-kor, Dévára érkezik délután 3.18-kor.

Dévaról indul este 8.10-kor, Körösbányára érkezik este 10 órakor.

Körösbányáról indul reggel 7.10-kor, Dévára érkezik reggel 9 órakor.

A fent nem említett napokon a társasgépkocsiközlekedés mindenütt a megszokott menetrendszerű időpontban bonyolódik le.

— A tőzsde szünete. Bucuresztől jelentik: A tőzsde csütörtöktől május másodikáig szünetet tart.

— Áldását küldte XII. Pius pápa Bangha Bélának. Budapestről jelentik: A Herzog-klinikán súlyos betegen fekvő P. Bangha Béla jezsuita atya, a hírneves hitszónok betegségének híre eljutott Rómába is. Ma XII. Pius pápa Bangha Béla számára pápai áldását küldötte. Ezt a pápai áldást, a nagybeteggel a budapesti apostoli nuncius fogja közölni. Csütörtök este P. Bangha Béla állapotáról a Herzog-klinikán hivatalos jelentést adtak ki, amely közli, hogy a nagybeteg állapotja javulóban van.

Május 1-re zászlórá váló

Muncă și Vole bună emblema

kapható a „CONCORDIA”
könyvkereskedésben. Tel.: 1466

— Az aradi Vendéglősök Szindikátusa felhívja tagjait figyelmét, hogy a pénzügyigazgatóság által kibocsátott 3010—1940. sz. rendelkezés értelmében a vendéglősök kötelesek előzetesen lát tamoztatni a 2 százalékos nemzetvédelmi bélyeg alkalmazásához használt fizetési jegyzékek könyvecskéit. Ezeket a könyvecskéket a legközelebbi időn belül Munteanu pénzügyi főtanácsosnál kell látmoztatni. (Pénzügyigazgatóság, II. emelet, 26. számú szoba.)

— A háztulajdonos, vagy lakásadó felelős az idegenek bejelentéséért. A rendőrség állambiztonsági hivatala tudomására hozza és ismételt figyelemzteti az érdekelteket, hogy belügyminiszteri rendelet értelmében az Aradon tartózkodó összes idegenek érkezésük után 24 órával még abban az esetben is kötelesek az állambiztonsági hivatalnak személyesen, vagy a hotelportán, illetve a lakásadó megbízottja által bemutatni utlevelüket, ha nyolc napnál nem tartózkodnak többet az országban. A szállodaportások, az ingatlan-tulajdonosok, azok megbízottai, vagy a főbérletők akik idegenek adnak ki lakást, vagy szállást, mindaddig nem fogadják be lakójukat, amíg nem rendezik az érkezést igazoló rendőrségi látmozással. A kihágóktól megvonják azt a jogot, hogy lakásukat bérbeadjassák és az ingatlanoknyv törvény alapján bíróság elé állítják őket. Az idegeneknek Aradról történő távozásuk előtt is jelentkezniük kell irataik látmozása végett az állambiztonsági hivatalnál, bármilyen rövid időre hagynák el a város területét. Ezeknek az előírásoknak az idegenek annál is inkább tegyenek eleget, mert ellenkező esetben kiutasítják őket az országból. Az országban való tartózkodási engedély elnyerése érdekében benyújtandó kérvényt az érdekelteknek személyesen, vagy törvényes megbízottjuk által kell beadniok.

— Az Eufrátesz áradása. Damaszkusz. (Radnor.) Észak-szíriában hatalmas esőzések voltak és ezek következtében az Eufrát folyó rendkívül megduzzadt. Mintegy 150 községet öntött el az ár és az okozott kár egváloze felbecsülhetetlen. A hatóságok gyors intézkedéssel következtében az árvíz emberáldozatot nem követelt. Romadi és Bagdad között a víz elsodort egy hidat.

— Szegeden nyílik meg a magyar népfőiskola. Budapestről jelentik: A magyar kultuszminisztériumban már huzamosabb idő óta foglalkoznak a népfőiskola felállításának a gondolatával. Mint most Budapestről jelentik a kultuszminisztériumban úgy döntöttek, hogy az első népfőiskolát Szegeden állítják fel és annak megnyitására még ez év decemberében sor kerül.

— Tilos mindeneműi jótékonycélu gyűjtés. A rendőrség ezuton hozza köztudomásra, hogy a jövőben minden jótékonycélu gyűjtés szigorúan tilos. A pénzügyi, vagy egyéb tárgyak gyűjtéséhez a jövőben az egészségügyi minisztérium engedélyre szükséges. A jelen rendelet a Monitorul Oficial 1935. június 22-én megjelent 140. számában lett közzéve.

„VASÁLARCOS”

— Céhkongresszus május elsején. Bucuresztől jelentik: A Munka és Jókedy törvény értelmében a céhek kongresszusát május elsején rendezik. Ugyanekkor ünneplik meg a Munka és Jókedy napját is, a munkakamarák által összeállított program alapján.

— Kládó dohánytőzsde. Az aradmegvel egészségügyi szolgálat közli, hogy a Marasesti-uca 43. szám alatti dohánytőzsde bérbeadó. Az IOV pártfogoltjai közül, aki igényt tart erre az üzletre, kérvényvel forduljon az IOV hivatalhoz, (Regina Maria út 7.) a pénzügyigazgatóság épületében működő CAM-irodához. A kérvényeket május 9-ig kell benyújtani.

SZÍNHÁZ

Bucszuk

a Kamara Színház együttese

A múlt év november 29-én, a Kamara Színház megnyitó előadásán, mielőtt a függöny szétvillott volna Mészáros Béla, a társulat igazgatója lépett ki és hitet tett arról, hogy igaz művészetet adnak a közönségnek. „Legyen belső, meleg, baráti kancsolat közöttünk — mondotta a művész. — Érezni akarjuk a felénk nyúló kezek biztató szorítását, hogy nap-nap után újult erővel játszassunk, hogy feltámaszthassuk megint a magyar szó és dal reneszánszát ebben a városban!”

A szavak elhangzottak és a színház öthónapos ideje alatt mindig hű maradt ígéretéhez: amit a vállalkozás elnevezése, Kamara Színház adhat, ok megadták. Becsületet, komoly és lelkiismeretes művészi teljesítmény volt mindegyik előadása a társulatnak és most, amikor négy napon keresztül bucuzuk a színház, vidéki körutjának megkezdése előtt, hihető, hogy a magyar szó és a magyar dal kedvelői minden előadáson zsufolásig megtöltik a nézőteret.

A román húsvét első napján lesz a színházban az utolsó bemutató előadás a szezonban. A Kölcsönkért feleség című pompás táncos operett premierére kerül sor, amelyen a társulat legjobb erői lépnek fel. A Kölcsönkért feleség vasárnap délután 3. óra és este 9 órakor van műsoron.

A KAMARA SZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap délután 3 órakor: Kölcsönkért feleség, Nagyszerű táncosoperett, bemutató. — Délután 6 órakor: Kölcsönkért feleség. — Este 9 órakor: Kölcsönkért feleség.

— Német segítség a jugoszláviai árvizkáro. sultaknak. Belgrad, Rador. A német távirati iroda jelenti: Von Heern belgrádi német nagykövete közölte Cinczár Markovits jugoszláv külügyminiszterrel, hogy a német kormány 100 ezer márka értékű építési anyagot bocsájt a jugoszláviai árvizkárosultak segélyezésére javára.

— Olasz kereskedelmi hajó megvásárlásáról tárgyal egy magyar pénzcsoport. Fiume, Rador. A Steiani ügynökség jelenti: Több fiumei és genovai hajótulajdonos tárgyalásokat folytat egy magyar csoporttal, amely 60 ezer tonna ürtartalmu olasz hajót akar megvásárolni. Ezeket a hajókat magyar áruknak a fiumei kikötőn keresztül való szállítására használnák és ezzel nagyban elősegítenék a fiumei kikötő forgalmát, valamint az Olasz—magyar kereskedelmi összeköttetés fejlesztését.

— Pár nap alatt két anyagyilkosság történt a magyarországi Zalamegyében. Budapestről jelentik: Magyarországon, Zalamegyében, az utóbbi napokban két anyagyilkosság történt. Szabó Ferenc földműves összeveszett anyjával és az idős asszonyt négy fejszeapással megölte. Gombaszög községben Lapát Vendel földműves egy vaskampóval verte agyon anyját. A vizsgálat megállapította, hogy Lapát közveszélyes örut és tébolydába szállították.

— Népligetet létesítenek Clujon a pesti Angol Park mintájára. Cluj (Kolozsvár) város gazdasági ügyosztálya nagyszabásu terv megvalósítását vette fel. Eszerint a gazdasági ügyosztály a budapesti Angol Park mintájára a városi strandfürdő közelében, a sporttelep mellett népligetet létesít, amelyet öt évre vállalkozónak adna bérbe. A hármas évi kétszáz ezer lei bért fizet a városnak és ezen kívül a két leles belépődíjból másfél leit. Az új építkezési munkálatokat már megkezdtek.

— Mórjcz Zsigmond Fedák Sáriról írt cikket a Film Színház. Irodalom e heti számában. A különösen gazdag tartalmu számból kiemeljük Márai Sándor vezércikkjét. Egyed Zoltán színházi leveleit, egyéni mozikritikáját és hollywoodi regényfolytatását, a közkeletű Képes tarka-barka rovatát és a rengeteg pompás fényképet, amelyek közül különösen a most elhunyt nagy osztrák szimfonikusnőről, Schratu Katalinról. Budapesten készült képeit, az Operaház estélyén készült képsorozatot, Angelp a pesti társasági élel dalmairól készült portréit hozza. A dívalrovát a legnagyobb pesti színésznőket vonultatja fel, a legújabb tavaszi kosztümökben. Gazdag vicc, rejtély és más rayatok tesztek teljessé az új számot, melynek ára csak 10 lei. Mutatványszámot szivesen küld a kiadóhivatal: Budapest, Andrassy-út 45.

Vasárnapról az „Uránia”-ban Jegyelővét!

— Ahol csak a szép nők érvényesülhetnek. Erről közöl érdekes képekkel illusztrált cikket a Dévbáb legújabb száma. Színházi beszámolók, kulisszamegőrtti pletykák, színes riportok, magyar írők kitűnő novellái, gazdag filmrovát, szépségápolás, humor, divat, keresztrefjvény, teljes képes heti rádióműsor és rengeteg szebbnél-szebb kép teszik páratlanul a legnépszerűbb és legolcsóbb színházi hetilapot.

— Hány balkezes ember van? Pontos számítások kimutatták, hogy Középeurópában az embereknek mintegy 3—5 százaléka balkezes. Sokkal ritkábbak a határú emberek s még ezeknél is ritkábban fordulnak elő a rövidujjúak, akiknél három helyett csak két ujjperc van a csontrendszerükben. Mindezek a rendkívüliségek gyakran örökletesek is s ezekről az örökletes emberi furcsaságokról közöl érdekes cikket Tolnai Világlapja legújabb száma. A legkiválóbb magyar írők novelláin, a rendkívül érdekes cikkek és során kívül gazdag rejtvényrovatot és közel száz olyan képet talál az olvasó a népszerű képeslapban, amelyek a hét minden fontosabb aktuális eseményét mutatják be.

— Schrat Katalin szerelmi regényéről írt cikket Farkas Imre a Színházi Magazin új számában. Budapest legjobb nevű színműzei és az előkelő társaság színe-java adott meg a fényét a kitűnően sikerült jótékonycélu gálaestnek, amelyet az árvizkárosultak javára rendeztek. József Ferenc főherceg hangulatos szövege, Dayka Margit és Rápolthy Anna interjúja Szabó Dezsővel, Romo és Julia civáiben nagy lövetségű humoros képes tudósítás a szenatéri választásról, gazdag dívalrovát, legújabb párisi képekkel, dívalrovát, külön gyermeklap Sicc urfi legújabb kalandjaival egészítik ki a Színházi Magazin új számát, melynek e heti teljes színdarabmelléklete a Handa Banda című nagyszerű operett. Rádiómelléklettel együtt ára 16 lei.

— Koszorúmegváltás. A szeretetköz javára koszorúmegváltás címen Bizám Gyula ravatalára az alant adományok folytak be: Weisz Arnold 100 lei, Bihlhauer Alfréd 50 lei, Resner István és neje 100 lei, dr. Eckstein Béla 100 lei.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

FÖLDES gyógyosztár, Str. Eminescu, KÁRPÁTI gyógyosztár, Bul. Reg. Ferdinand ROZSNYAI gyógyosztár, Piata Avram Iancu

SPORT KÖZLÖNY

Labdarugó-műsor nélkül maradt a kettős ünnepnapra Arad sportközönsége

A ráfizetéstől való félelem tartja távol az egyesületeket a mérkőzésrendezésről

Néhány héttel ezelőtt beszédes számadatokat közöltünk arról, hogy az utóbbi évek során hogyan romlott le az aradi sportegyesületek helyzete és közöltük az AMEFA pontos kimutatását arról, hogyan csökkent le hétről-hétre a mérkőzések közönségének száma. Elszomorító adatok ezek és

nem lehet pontosan megállapítani, vajon mi okozta a közönség távolmaradását: az egyre nyomasztóbb gazdasági válság-e, vagy az aradi csapatok gyengébb szereplése?

Lehet, hogy mind a kettő hozzájárult ahhoz a tényhez, hogy két év alatt ötven százalékkal apadt a mérkőzések bevétele és addig, amíg két esztendővel ezelőtt egy döntő bajnoki mérkőzésen (pedig nem kiesés kérdése dőlt el, legfeljebb csak a harmadik, vagy negyedik helyezés sorsa) 2300 fizető néző övezte a pályát, idén mindössze alig 1000 fizető néző örült, vagy bosszankodott csapata teljesítménye fölött.

A gazdasági krízisen sajnos, nem segít az sem, ha csapataink egyik győzelmet a másik után aratják és Közép-Európa legjobb együttesei között emlegetik őket, de a közönségnek azt a részét, amely a gyengébb teljesítmények miatt pártolt el a drótkerítéses pálya látogatásától, vissza lehet hódítani néhány sportsikerrel.

Ha most az AMEFA-ról írunk, a következőket állapíthatjuk meg:

A tavaszi idényt igen rossz előjelek mellett kezdték. Nehéz küzdelmek előtt állottak, nehéz anyagi helyzetben. Több mérkőzésen győztek, legalább ugyanannyin ki is kaptak, sőt kikaptak saját pályán, a Gloria CFR csapatától, ami csaknem szertefoszlatta a piros-fekete szurkolók minden reményét a bajnokság további küzdelmeit illetően. Ahol azonban a legnagyobb a baj, ott a legközelebb a segítség...

Hirtelen nyélbeütött megegyezés következtében ismét friss vérkeringés indult meg az AMEFA haladói ereiben és a tespedés után megindult az épít őmunka, hogy a még megmenekült menteni tudják. Szorgos kéthetes készüldés után, fiatal játékosokkal megerősítve, megnyerte az Unirea Tricolor elleni küzdelmet, ugyanakkor két — a tabellán utána következő együttes vereséget szenvedett és ez megerősítette kilencedik helyén az aradi csapatot.

A közönséget vissza kell hódítani

A véletlen összejátszása folytán, most bár igen nagy erőfeszítésre van szükség, mégis megcsillan az A) ligában való bennmaradás reménye az AMEFA előtt. Idegenben mindössze egy-két pontot kell szereznie, az itthoni mérkőzéseket kell megnyernie (!) és jó középcsapatként fejezheti be a nehéz futbalidényt.

Ehhez azonban a játékosok nagy teljesítményén kívül anyagilag is kellene, no meg szükséges az itthoni pályában való bizakodás, a hazai közönség biztatása, amit természetesen csak úgy lehet elérni, ha az AMEFA visszakapja régi közönségét.

Ez az a pont, ahol visszakanyarodunk ahhoz a bizonyos számadatokhoz, melyről cikkünk elején emlékeztünk meg. A közönséget vissza kell hódítani. Tudjuk, hogy sokan elmaradtak — anyagiak és más okok miatt — a pályák látogatói közül, de az is köztudomásu, hogy még mindig sokan vannak olyanok, akik nem voltak megelégedve a csapat játékaival, az elért eredményekkel, azért tartják távol magukat a sporttelepről. Most, hogy az előjelek szerint az AMEFA formája feljelle ivelő, ezért feltétlenül tudomására kell adni ezt a közönség ama részének is, akik még mindig hitetlenkednek. Ezt pedig másként nem lehet elérni, csak mérkőzések rendezésével. Eltelt a magyar húsvét két napja — az AMEFA nem rendezett komoly mérkőzést, — következik a román húsvét két, sőt három napja, az AMEFA idegenben szerepel. Igazuk van azoknak is, akik azt állítják, hogy idegenben kell megedződni a játékosoknak, de ennél mégis csak többet jelent az itthoni közönség kiszolgálása, hiszen mindenki tudja, hogy ha idegenben játszik a

csapat barátságos mérkőzést, nem ugyanaz, mintha bajnoki küzdelmet folytatna.

Azt is mondják, hogy nincs csapat, akik vendégül láthatna az aradi munkáseggyüttes, ez természetesen nem helytálló, mert körmérkőzés-szerűen akármelyik szomszédváros egyesülete behozza a közönséget, amennyi elég arra, hogy ne fizessen rá a rendező egyesület. Kijelentük, hogy a pályabér magas — viszont azzal nem számolnak, hogy

a Gloria is szívesen vesz részt a körmérkőzésben, hiszen a másik aradi együttesnek is szüksége van az erős edzőmérkőzésekre és akkor nem kell pályabért fizetni, hanem közösen vállalják a kockázatot. Az AMEFA a brassói vendégszereplése alkalmával 23 ezer lejt kap és szállodai költségtérítést. Ha két győzelmet számolunk, a kifizetett prémiumok alapján alig marad néhány ezer lejt az AMEFA-nak, ennyit pedig bizonyára itthon is kereshetne az egyesület.

Együttes programot kell adni!

Tegyük azonban fel a legrosszabbat — hiszen a vezetők valószínűleg mindenkor erre számítanak — a husvét aradi mérkőzésen ráfizetés mutatkozik! Ez a ráfizetés semmiesetre sem lehet olyanarányu, hogy akár a legcsekélyebb módon is felbillegse az amugy sem szilárd alapon álló pénztári egyensúlyát az AMEFA-nak, de könnyen nagy szolgálatot is tehet, amennyiben a csapat jó, sőt mutatós játékot produkál és visszahódítja azokat a híveket, akik ma már kézlegyintéssel intézik el az egyesületet és mérkőzéseit nem látogatják.

Ha a közönséget program nélkül hagyja az AMEFA, hamarosan elérí azt, hogy még a törzsközönség is másfelé orientálódik vasárnaponként és akkor még azokra sem lehet építeni, akikre azt szokták mondani: „Ha esik, ha süt, ugy is kint láthatók a pályán.”

Egyébként a fenti megállapítások csaknem százszázalékosan állnak a Gloriára is, bár a kék-sárgák megkísérelték mérkőzést rendezni a legutóbbi pirosbetűs ünnepnapon. Számításukat keresztülhuzta, hogy az utolsó pillanatban mégis számos üzlet nyitva tartott és így valóban ráfizetés mutatkozott.

A tanulság ebből az, hogy a két egyesületnek együtt kell programot adniok és mindent meg kell tenniük a közönség visszaszerzésére: arra, hogy újból látogassák a mérkőzéseket s kettős ünnepnapon ne hagyják műsor nélkül a labdarugásra kíváncsi aradiakat.

Muresan vezet a Carpati-AMEFA mérkőzést

Bucuresti. A május 5-iki nemzeti bajnoki fordulóra kijelölték a játékvezetőket és eszerint a Carpati-AMEFA mérkőzést Muresan Anton fogja vezetni. Az A) ligás mérkőzések játékvezetői a következők: Rapid—Sp. Studentesc, bíró Morar Teofil dr., Unirea Tricolor—Venus, bíró Ionescu Tope. Carpati—AMEFA, bíró Muresan. Gloria CFR—Juventus, bíró Bruckner. Victoria—Ripensia, bíró Mielu Petrescu. UDR—CAMI, bíró Costei Radulescu.

Az Aradon lebonyolításra kerülő Gloria—Minerul B) ligás mérkőzést Ceafreanu fogja vezetni.

Az angol válogatott Bucurestiben

Bucuresti. Az angol válogatott csapat június hónapban turnét bonyolít le, amelynek során Bucurestiben, Ankarában és Athénben vendégszerepel. Az angol—román mérkőzés revansára szeptemberben Londonban kerül sor.

O AZ ARADI GALLNERÉ A MAGYAR NŐI TENISZVÁLOGATOTTBAN. Az aradi Gallner Ferencné, Aszlán Baba a magyar női teniszválogatott csapatban kapott helyet, amely Modenában szerepel a német és olasz hölgyek ellen. A magyar csapatban Somogyi Klári és Szilvássy Edith játszik az egyes mérkőzéseket a párosban a Somogyi Klári—Gallneré-kettős szerepel.

O A díógyőri idénnyitó atlétikai versenyen a legszebb eredményt a fiatal Horváth II. érte el, aki sullyal 13,84 métert diszkosszal 45,15 métert dobott s 672 cm-t ugrott távolba.

Kerületi bajnoki mérkőzéseket játszanak vasárnap

Az alkerületi sportszövetség kedd helyett ezen a héten szerdán tartott ülést és ezen a vasárnapi sportszövetség ügyében hoztak döntést. A szövetség az egyesületek hozzájárulása után úgy határozott, hogy a kerületi bajnoki mérkőzéseket vasárnap bonyolítják le. A vasárnapi és szerdai futballműsor ezek szerinti alakult:

Április 28.: CAA—Tricolor, Olimpia—Titanus. Az Astra—SGA mérkőzést a két egyesület közös megegyezéssel elhalasztotta.

Május 1.: Tricolor—Olimpia, CAA—Intelegerea, Astra—Transilvania.

Románia ökölvívó-bajnokai

Bucuresti. Románia országos amatőr ökölvívó bajnokai a következők: Légsúlyban Ion Chiriac (Bucegi), harmatsúlyban N. Rădan (Bucegi), pelyhsúlyban M. Gaspar (Bucegi), könnyűsúlyban I. Popa (Tengermellék), kisközépsúly Gr. Ieșneac (Alduna), középsúlyban Valentin Andrei (Bucegi), félnehézsúlyban Alifred Meschi (Alduna), nehézsúlyban Gh. Lungu (Temes).

O Firenze város nagydíjért rendezett nemzetközi lovasversenyen román és magyar versenyzők is részt vettek. A nagydíjat az olasz Vittucci kapitány nyerte meg hibapont nélkül 1 p. 49 mp.-es idővel. 2. Platthy kapitány Magyarország 4 hibaponttal 1 p. 38 4 mp.-cel. 3. Bertoni ezredes Olaszország 4 hibaponttal 1 p. 44 6 mp.-ces idővel. 4. Centofanti kapitány Olaszország 4 hibaponttal 1 p. 46 mp.-es idővel. 5. Epure kapitány Románia 4 hibaponttal 1 perc 47 8 mp.-es idővel.

O Tizennyolctagu keretet állítottak össze Budapestén a horvátok ellen. A magyar—horvát válogatott mérkőzésre Ginzery Dénes magyar szövetségi kapitány tizennyolctagu keretet állított össze, amelynek tagjai a következők: Kapusok: Csikós, Körmendi, hátvédek: Bíró Polgár, Pákozdi, fedezetek: Király, Sárosi III., Balogh, Baróthy, Tóth II., Dudás, csatfárok: Kincses, Sárosi dr., Toldi, Finta, Harangozó, Gyetval, Pálincás.

TEKESPORT

A teke csapatbajnokság állása:

A vasárnapi ötödik forduló mérkőzései az A) csoport élén ismét ekoldódásokat eredményeztek. Változatlanul az Infrătirea vezet a bajnokságban de a CAA győzelme következtében, már csak egy ponttal. A második helyre az atlák kerültek, ugyancsak egy ponttal előzve meg a váratlan vereséget szenvedett Prietenii, kik a harmadik helyre estek vissza. A további sorrend nem változott, csak a Tricolor és Metalurgistul pontszámai növekedtek kettővel.

A B) csoportban a CAA megerősítette vezetőpozícióját, míg a Metalurgistul győzelmével a második helyre tört előre. Harmadik a Prietenii, de azonos pontszámmal, sőt famennyiséggel negyedik az egy mérkőzéssel többet játszott Tricolor. A bajnoki táblázatok a következők:

A) csoport:				
1	Infrătirea	10	8	2 2083 1877 16
2	CAA	10	7	1 2 2110 1806 15
3	Prietenii	10	7	1 3 2074 1900 14
4	Tricolor	10	5	5 1926 2057 10
5	Metalurgistul	10	4	6 1896 1995 8
6	Transilvania	10	2	1 7 1760 1928 5
7	Fortuna	10	1	9 1654 1940 2

B) csoport:				
1	CAA	10	9	1 1810 1063 18
2	Metalurgistul	10	7	3 1602 1304 14
3	Prietenii	10	6	1 3 1718 1452 13
4	Tricolor	11	6	1 4 1718 1521 12
5	Transilvania	10	3	7 1268 1431 6
6	Fortuna	10	2	8 1047 1409 4
7	Infrătirea	11	2	9 823 1746 4

Még nem történt döntés az Infrătirea—Tricolor mérkőzés ügyében és mivel a meglévő versenyszabályok éppen a Tricolor óvásában említi szabálytalanságok tekintetében homályosak, az aradi tekekerület elhatározta, hogy az egész óvás ügyét a napokban Aradra érkező központi elnök elé terjeszti döntés végett.

Megóvta a Prietenii a Metalurgistul elleni mérkőzését, azzal a megokolással, hogy a nézőközönség nyugtalan és hangos viselkedése, továbbá a sorsdöntő menet alatt a klubhelyiségből áthalló zene játékosokat teljes tudásuk kifejtésében akadályozta. Miután az óvás kimenetele a bajnokság sorsára döntő befolyással lehet, a tekezők körében élénk érdeklődés előzi meg a körzet május 6-iki ülését, mikor is a bírakat hallgatják ki és azután döntenek a mérkőzés sorsát illetőleg.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

**Eredményes tevékenységről tett tanubizonytságot
a „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezetek központja
„Becsüljük meg a békés munkának ezt a szigetét” —
mondotta Bethlen László gróf**

A „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezetek központja Marosvásárhelyen tartotta meg a rendes évi közgyűlést. A közgyűlést megelőzően a propaganda-bizottság ült össze előzetes értekezletre, amelyen dr. gróf Bethlen László vezérigazgató olvasta fel beszámolóját. Ebből kitűnt, hogy eddig körülbelül kétszáz iskolában — köztük 18 római katolikus, 5 református és egy unitárius középiskolában — van már szövetkezeti oktatás és legtöbb helyen iskola-szövetkezet is működik. Mindhárom teológián is rendszeres szövetkezeti oktatás folyik.

A közgyűlésen az elnöki asztalnál Bélydy Kálmán gróf elnök, gróf Bethlen László vezérigazgató, Haller István gróf a Hangya szövetkezet elnöke, Zoltáni Pál, Gyárfás Elemér dr. és Hantz I. cégjegyző ülték. A bucuresti-i Nemzeti Szövetkezeti Intézet megbízásából Roman főfelügyelő jelent meg a közgyűlésen.

Bélydy Kálmán gróf nyitotta meg a közgyűlést. Utalt az elmúlt év nehézségeire, mely sok kárt és hátramaradást okozott az ügymenetben. — A minden téren mutatkozó kedvezőtlen viszonyok sokszor szinte leküzdhetetlen helyzet elé állították mind a Szövetséget mind tagszö-

Egy nehéz esztendő mérlege

— Az elmúlt 1939-ik esztendő egyike volt a legnehezebbeknek Szövetségünk fennállása óta — mondotta. Egyszerre és egy időben kellett a pénzpiac nehézségeivel megküzdenünk, telfeldolgozó telepeinket a felmerült sok nehézség ellenére is folytatnunk és állandóan örködnünk a Szövetség és tagszövetkezeteink önállóságát, régi bevált rendszerünk fenntarthatása fölött.

Szövetségünk pedig, ha eredményes számításait némi veszteséggel zárta is, belsőleg megerősödve lépett át a következő pénzügyi évbe. Pénzügyi téren a legnagyobb nehézséget az okozta, hogy ugyiszólván a lehetetlenséggel volt határos újabb és a hitelkéregeknek megfelelő visszleszámitolási hitelek szerzése. Szövetségünk kihelyezését ennek ellenére sikerült a váltótárca 2.300.000 lejes emelkedésével fokozni. Üzletrészesjavvási akciónk rendjén rendes üzletrészeink értéke 4.100.000 lejes emelkedést mutat, amiért is köszönettel tartozunk mindazon szövetkezeteinknek, amelyek a Szövetség megerősítésének feltételien szükségesét belátták és azért áldozatot is tudtak hozni. Betétállományunk az elmúlt évben félmillió lejes emelkedett. Telfeldolgozó telepeink és tejszövetkezeti hálózatunk működése a lehetőségekhez képest értékes tevékenységet fejtett ki és két telfeldolgozó telepünk kerekén 23 millió lejes fizetett ki szállítóinak. Marosvásárhelyi telepünket évközben lényegesen ki kellett bővítenünk. Ugyancsak Marosvásárhelyen, bérlet ingatlanban kazein és turó-üzemet rendeztünk be az elmúlt év folyamán, amelyek kielégítően működnek. Szövetségünk 20 darab üzletrészes javvási akciónak belépett a Nemzeti Szövetkezeti Intézet tagjai közé, egyébként azonban teljesen megtartotta régi rendszerű működését. Sikerült megbízást elvinnie szövetkezeteink mérlegének és könyveinek láttaozására, amit Központunk Vezérigazgatója gyakorol, továbbá évközben nagyjában megoldódott a módosított és új szövetkezeti alapszabályok jóváhagyásának kérdése is.

Az üzleti eredmény ismertetése során összehasonlította a megszavazott költségelirányzatot a ténylegesen megvalósult tételekkel és megállapította, hogy az elmúlt év 87.238 lejes veszteséggel zárult.

— Végeredményben egy 45 millió lejes forgalom mellett nagyon kis technikai művelet kellett volna ahhoz, hogy ezt a kis veszteséget elűntessük — mondta. — Helyesebbnek tartjuk azonban, ha nyílt kártyákkal, becsületesen azzal a javaslattal járjunk a közgyűlés elé, hogy ennek a veszteségnek a rendes tartalékalapból való leírására határozatot hozzon.

A közgyűlés ebben az értelemben határozta meg Gyarmathy Árpád tette meg a felügyelőbizottság jelentését. A szövetkezetekkel már ismertett mérleg felolvasásától eltekintettek.

vetkezeteinket — mondotta. Ezek azonban mindnyájan leküzdötték a nehézségeket és minden tekintetben megfelelően megállították helyüket.

— Magyar népkisebbségünk mai helyzetében — folytatta az elnök — elengedhetetlenül elsősorú szükségesség, hogy minden térszerte összefogott munkával igyekezzék a két kérdésket megoldani. Mindnyájunknak keresnünk kell s meg kell találnunk az összehangolt együttműködés útját. Mindenekelőtt arra kell törekednünk, hogy a szövetkezeti ügyeknek minél több hivat, minél több barátot szerezzünk és mindenkit győzzünk meg arról, hogy a szövetkezeti kérdés népkisebbségi életünknek egyik legfontosabb problémája.

Dr. gróf Bethlen László bejelentette, hogy 82 szövetkezet képviselőjében 81 kiküldött 252 szavazatot képviselve, ezenkívül több mint száz érdeklődő jelent meg a közgyűlésen, majd felolvasta az üdvözlő táviratokat, amelyeket a közgyűlés C. Angelescu és Silviu Dragomir miniszterekhez, Voicu Nitescu szövetkezeti intézeti elnökhöz, Ramniceanu és Niculescu szövetkezeti vezérigazgatókhoz intézett. Ezután az igazgató jelentést olvasta fel, amelyben többek között a következőket mondotta:

A közgyűlés melegen ünnepelte dr. gróf Bethlen Lászlót, akinek Sáros János szentgericai székely gazda, a szövetkezeti mozgalom áldásában részesült gazdák nevében mondott köszönetet és kívánt erőt, egészséget az elkövetkezendő újabb tíz évre.

Dr. gróf Bethlen László néhány szóval megköszönte a megemlékezést.

— A szövetkezeti munka csendes munka, amely nem hangos reklámmal dolgozik. Tapasztalat, ügyszeretet, jóakarát és jószándék szükséges hozzá. Ez mind meg is van munkatársaimban és a szövetkezeti vezetőkben. Abból, hogy utasításaimat követik és figyelemmel fogadják, azt látom, hogy bizalommal vannak irántam. Kívánom, hogy ugyanazzal a józan megfontoltsággal simul-

jon el minden felmerült ellentét — ha volt — mint eddig is történt. A világ mind a négy sarkán ég, Becsüljük meg ezt a békés szigetet, ahol dolgozhatunk, becsüljük meg egymást és fogjuk meg egymás kezét — fejezte be szavait.

A közgyűlésen folyó választás eredményeképpen gróf Bélydy Kálmán 229, gróf Haller István 233, Becsly István (Temesvár) 195, János József (Simónfalva) 186 szavazattal az igazgatóság tagjai lettek.

A felügyelőbizottság tagjaivá választották Gyarmathy Árpádot 250, Oadó Jenót 250 és Vári Domokost 243 szavazattal. Póttagok lettek: dr. Borbély Lajos 250, Szőke Gábor 250 és Kovács Ferenc 250 szavazattal.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár közgyűlése

Szerdán tartotta az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár rendes évi közgyűlést. A távollévő Purgly László helyett dr. Moldovan Silvius elnökölt. Az igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentéseket és zárásadásokat Issekutz Géza vezérigazgató terjesztette elő. A megjelent részvényesek egyhangulag hozzájárultak ezekhez és melege déssel vették tudomásul, hogy az intézet belső erősítése céljából a konverziós veszteségek további lényeges apasztása lehető volt.

Az igazgatóság mandátuma lejárván, dr. Széll Lajos részvényes indítványára a közgyűlés az eddigi igazgatóságot, nevezetesen: dr. Konopi Kálmánt, dr. Moldovan Silviust, Purgly László elnököt, gr. Porcia Lajost, Takácsy Miklóst, Vadsárhelyi Jánost a titkos szavazás mellőzésével, közfelkiáltással, egyhangulag újból 5 évi időtartamra megválasztotta. A közgyűlés ezzel véget ért.

— A petrolium, a cement és fémáru-mennyiségek bejelentésének ellenőrzése. A pénzügyminiszterelnök rendeletet adott ki, amelyben utasította a pénzügyigazgatóságokat annak ellenőrzésére, hogy az érdekeltek beadták-e az április elseji törvény által előírt vallomásaikat április 20-ig a raktáraikban volt petrolium, cement, és fémárukészletekről, amelyek után tudvalevőleg többlet illetéket kell leróni. Ellenőrzést gyakorolnak azon vállalatoknál is, amelyek saját céljaikra használnak fel petroliumtermékeket, cementet és vasárakat. Ezeknél szintén az április elseji készleteket állapítják meg, valamint a szokásos évi fogyasztásukat, nemkülönben a különbözetet az 1939. és 1940. április elsején tulajdonukban volt mennyiségek között. Azokat, akikről megállapítást nyer, hogy nem adták be vallomást az április elseji készletekről, vagy pedig a valóságnak meg nem felelő vallomást készítettek, megbüntetik.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

április 26—május 6.

1500 kiállító, 7 külföldi állam részvételével. Nagyszabású vasipari, textilipari és építőanyagipari külön csoportok. Divatrevü. Építőanyag-tőzsde.

50% utazási kedvezmény

Ervényes a MAV vonalain; odautazásra április 16—május 6-ig, visszautazásra április 26—május 16-ig. A CFR vonalain: a visszautazásra április 26—május 11-ig.

Magyar vizum érvényes román egyéni utlevél és vásárigazolvány alapján a m. kir. követség és a m. kir. konzulátusok útján személyenként 250 P-ért beszerezhető.

Részletes felvilágosítások és vásárigazolvány kapható a Romania Utazást Iroda (Sándor könyvkereskedés) és a Wagon-Lits/Cook iroda összes fiókjainál és kirendeltségeinél, a magyar külképviseleti hatóságoknál és a vásár tb. képviselőitől. A vásárigazolvány ára 120 lei.

Április 29-ikén tartja közgyűlését az EMGE

Részletes ismertető az évi jelentésről

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület 1940. április hó 29-én tartja Kolozsváron a Capitol mozgószínházban közgyűlését, amit hatalmas érdeklődés előz meg. A választmány az egyesület hivatalos lapjában az "Erdélyi Gazda"-ban, részletesen a közgyűlés elé terjesztette az EMGE 1939. évi működéséről szóló jelentését.

A jelentés bevezető részében az igazgató választmány örömmel állapítja meg, hogy a magyar gazdák a nehéz idők és rendkívüli körülmények ellenére is megmutatták, hogy egymás segítségével minden nehézséget le tudnak küzdeni s fokozott munkával elő tudták teremteni a maguk, családjuk és a nemzet szükségleteire nélkülözhetelen termékeket.

Sorra veszi ezután az igazgató választmány jelentése az EMGE sokoldalú és mindenre kiterjedő szervezetének egyes értékeit és vívmányait.

Ezek szerint az új állami rendben az EMGE sokkal súlyosabb felelősséget visel, mint az előző kormányzati rendszerek alatt, mert most a szakmai képviselők különösen nagy szerepet kaptak. Az egyesület elnöke, Szász Pál dr.-t, az uralkodó szenátorra nevezték ki s helyet kapott a Legfőbb Gazdasági Tanácsban is.

A szervezési munkát az EMGE felügyelői karán végezte. Az elmúlt év folyamán a felügyelők összesen 946 magyarlakta községben fordultak meg. A felügyelők helyszíni látogatásaink során tanulmányozták a magyar gazdák helyzetét, állaplanon figyelemmel kísérhették a magyar gazdátársadalom életviszonyait, s ezek következtében megláthaták feladataikat.

Az EMGE tagjainak száma, a rendkívüli idők ellenére ebben az évben is több mint háromezzerrel szaporodott s ezzel a taglétszám az 1936. április 5-iki tagállomány harmincnégyszeresére emelkedett.

A tagok száma ma 18.522. A gazdaköri tagok száma 26.808 s egybevéve ma több mint negyvenötezer szervezett erdélyi magyar áll az EMGE zászlaja alatt.

A jelentéshez csatolt grafikon szemléltető módon mutatja a tagszaporulást, tagállomány és megyék szerinti megoszlás pontos adatait.

Nagysikerű gazdasági tanfolyamok

Megtudjuk a jelentésből, hogy 1939 folyamán összesen 51 új gazdakör alakult. A gazdakörök kifejlesztése érdekében az EMGE még ebben az évben megkezdte az egyes gazdakör elnökök kiképzését s külön s külön vándortanárt alkalmazott, aki sorra fogja járni a gazdaköröket és beindítja cselekvő munkájukat.

A gazdasági népnevelés második fejezetét a téli kéthetes gazdasági tanfolyamok alkotják. Az eddig megtartott tanfolyamok jótékony hatása alatt lassan egész Erdélyben kezd átalakulni a gazdálkodás módszere s mindenféle jobb és jobbá teremtnek. 1939-40. telére 63 község gazdái jelentették be igényeiket a tanfolyamra, azonban a rendkívüli körülmények miatt csak a határzónán belül, összesen 26 helyen tartott téli tanfolyamot az EMGE.

A népnevelés szolgálatában állottak a hat hetes női háztartási tanfolyamok is. Az elmúlt közgyűlési év tantáma alatt három községben zajlott le ilyen természetű EMGE tanfolyam. A nagy érdeklődés miatt a jövő évben női háztartási tanfolyamokat nagyobb számban tartanak.

A gazdasági szakoktatás terén az EMGE ebben az évben, augusztus 6-án a nagyenyedi Bethlen kollégiumban 67 magyar felekezeti tanító számára tartott kéthetes gazdasági továbbképző tanfolyamot. Ennek a tanfolyamnak a hatása alatt a falusi papság köréből is több megkeresés érkezett, hogy az EMGE tartana számukra is ilyen tanfolyamot. A papok számára tartandó gazdasági továbbképző tanfolyam valószínűleg szintén meg is fog valósulni.

Ugyancsak a népnevelést szolgálták az úgynevezett "gazdanapok", is, amelyeken az EMGE szakelőadói szükséges utbaigazításokkal, tanácsokkal látták el a falusi magyar gazdákat.

Az EMGE tovább folytatta a vetőmag akciót. Azokon a vidékeken, ahol az előző évben az egyesület vetőmaggal juttatta a gazdákat mindenütt kitűnő termés volt.

Folyó év elején február 17-21 között rendezte meg az EMGE vetőmagkijáratását nagy sikerrel. A kijáratás alkalmát nyújtott tavaszi vetőmagvak beszerzésére is.

A kijáratók eladtak, illetve a gazdák vásároltak 305.500 kg. különféle vetőmagot 2.290.500 leji értékben.

Allattenyésztési vonatkozásban az egyesület a már ismert vonalon haladva dolgozott. Magyarországi tenyésztők közül eddig összesen 7 magyar és 11 szimenthályi bikát és egy ménit hozott be az egyesület, amelyeket különféle községi vagy magángazdaságokhoz juttattak el.

A tenyészköcök terjesztése s a csükmegyei juh-feljavítási akció is tovább folyt.

Az állattenyésztés érdekében számtalan beadványt intézett az EMGE a földművelésügyi miniszterhez, így kérte a száji- és körömfajás elleni gyógyító vérsavónak a forgalombahozatalát; azt hogy a magánállatorvosok is végezhessek ragadós állatbetegségek elleni védőoltást. Panaszt emelt az EMGE a vándorló juhalkák kártévéseiről, stb. stb.

Az egyes szakosztályok munkaeredményéről szóló jelentésében első helyen áll a gyógynövény termesztési és gyűjtési szakosztály. A jelentésből kiténik, hogy ez a szakosztály is évről-évre tevékenységét fejtette ki s 1939-ben 330.000 leji értékben forgalmazott gyógynövényeket a gyűjtési munka.

Szép eredménnyel dolgozott különben a többi szakosztály is, így a szőlészeti és borsászati, az irodalmi, a gyümölcsészeti, a háziipari, valamint a számviteli szakosztály.

Változások a felügyelői karban

Az elmúlt év folyamán a felügyelői karban a következő változások történtek: a bányási felügyelői tisztviselési eljárást Meggyesy István kapott megbízást; Bornemisza Károly báró aradmegyei felügyelő helyébe Biró Pál került, illetve az irodai ügyeket Darvas György végzi; Dániel Elemér, vámosgátfalvi földbirtokos, a kisküküllőmegyei alkerület felügyelője elfoglaltságára való tekintettel lemondott, munkáját az egyesület őszinte elismerését fejezi ki, helyébe Gyalai Korpos Gyula került; hasonló okok miatt távozott Récsy Lajos dr. is.

Az EMGE anyagi viszonyairól az 1939. évi zárszámadások nyújtanak felvilágosítást. Az egyesület bevételeit a tagdíjak, közvetítési járulékok, adományok stb. képezik. A zárszámadások tanúsága szerint 1.901.713 leji vagyonnal szemben 1.816.059 leji teher, így 85.654 leji nyereség mutatkozik.

Az igazgató választmány jelentése a következő szavakkal ér véget:

— Az EMGE múlt évi tevékenységéről szóló jelentésünket azzal a meggyőződéssel terjesztjük a közgyűlés elé, hogy a közgyűléstől kapott megbízatásnak az adott viszonyok között mindenben igyekeztünk megfelelni és ha tagjaink hiányát vették észre, azok sohasem a jószándék vagy ügyszolgálat hiányán muttak. Nehéz időkben súlyos felelősséggel annyit lehet elvégezni, amennyire a gazdátársadalom mai szervezett ereje képes...

Kedvező mederben haladnak előre az Angliával folyó kereskedelmi tárgyalások

Dem. Jordan, a Londonban tárgyaló román gazdasági bizottság elnöke, jelentést tett a nemzetgazdasági miniszteriumnak, amellyel közölte, hogy a tárgyalások kedvező mederben és feltételek mellett haladnak előre. Tekintettel arra, hogy a jelenlegi román-angol fluzetési egyezmény lejár. rövidesen sor kerül az új fluzetési egyezmény megkötésére.

— Ezentúl minden behozott nyersanyagot, amelyet feldolgozás után készárúként exportálnak, visszatérítik az importvámot. A temesvári kereskedelmi és iparkamara közbenjárt a külkereskedelmi miniszteriumnál annak érdekében, hogy a belföldön feldolgozott és készáru formájában exportált külföldi eredetű egyes nyersanyagoknál alkalmazott vámtérítési kedvezményt tegyék általánossá, vagyis minden feldolgozás és export céljából importált nyersanyagot tegyenek vámentessé. A kamara intervensziójára most megérkezett a külkereskedelmi miniszteriumnak 11.323. számu leirata, amely közli, hogy minden olyan vállalat, amely az importált nyersanyag feldolgozott állapotban való kiszállításával foglalkozik, igényt tarthat a feldolgozott nyersanyag után fizetett vámmilleték megtérítésére, illetve jóváírására. A miniszterium leirata nagy jelentőséggel bír úgy a bányási, mint az egész romániai feldolgozó ipar szempontjából.

Az ellenőrzési törvény megértőbb alkalmazását kéri a Temestartományi Kereskedelmi Testületek Szövetsége

A Temestartományi Kereskedelmi Testületek Szövetsége emlékiratot nyújtott át Marta Alexandru dr. királyi székartónak a március 4-ikén életbejött ellenőrzési törvény alkalmazásával kapcsolatban. A beadvány mindenekelőtt megállapítja, hogy a törvény tagadhatatlanul haladást jelent az 1939. november 18-iki törvénnyel szemben, amennyiben az ellenőrzés és a szankciók alkalmazása terén fokozott teret enged a vidéki hatóságoknak. Így a 33. szakasz értelmében a prefekturák és városvezetőségek ellenőreit a székartó hagyja jóvá és a kihágási jegyzőkönyveket a székartósághoz terjesztik, amelynek különbizottsága dönt a büntetőjogi felelősség kérdésében. A fenti módosításokat annak a megállapításnak az alapján tették életbe, hogy a kihágást elkövetők 90 százalékát formai hibák miatt büntették meg, mint például az adóbizonylatok ki nem függesztése, jelentéketlen késedelmek a félhavi jelentéseknél, holott sok esetben például az adóhivatalok késedelmek idejéig a kifüggesztés hiányát. Az emlékirat javasolja, hogy az új törvény kezdeti alkalmazásánál az ellenőrző szervek jó-karátu előzetes figyelemzetése nélkül ne vegyenek fel kihágási jegyzőkönyveket, különösen pedig ne állapítsanak meg előszeretettel formai hibák miatt kihágást, mint-hogy ezekben az esetekben nincs szó üzérkedési törekvésekről. A beadvány kifejti, hogy a kereskedők legtöbb esetben munkában felőrölt egyszerű emberek, akiknek a hibáit a jövőben nagyobb megértéssel kell kezelni. A kihágási ügyek tárgyalásakor sok esetben kiderült, hogy a törvényszövegek többféleképpen értelmezhetők. Ha ez jogszkörkben így adódik, mennyivel könnyebben történhetik meg, hogy a kereskedő hibás értelmezés következtében tévedjen, különösen most, amikor a kereskedelem ellenőrzésének a rendszerében szokatlan, újfajta eljárásokat honosítottak meg. A szövegség beadványa végül javasolja, hogy a székartóság rendezzen felvilágosító értekezleteket, az ellenőrző szerveknek adott utasításokat pedig előzőleg alaposan tárgyalják meg. Az ellenőrköt kötelezzék közigazgatási úton, hogy a kereskedők könyveibe bejegyezzék nevüket és megbízásukat, amint az árúérkeztési törvény előírja, eléggé nem tisztázott kérdésekben pedig ne vegyenek fel jegyzőkönyvet mindaddig, amíg az egész kereskedőtársadalmat nem tájékoztatták.

Összeállították több árucikk ármegállapító bizottságát

A nemzetgazdasági miniszter kinevezte azon bizottságok tagjait, amelyek a március 4-iki törvény értelmében az élelmiszerek, a cipők, a ruhaneműk, vegyi- és textilanyagok árait állapítják meg. Ezek a bizottságok rövidesen megkezdik munkájukat.

— Kedden egész nap nyitva lesznek az üzletek. Bucuresti. A munkaügyi miniszterium rendelete értelmében az üzletek április 30-án, kedden, húsvét harmadik napján nyitva tarthatnak egész nap.

— Naponként ellenőrzik a 2 százalékos adó bevezetését. Bucurestiből jelentik: A 2 százalékos nemzetvédelmi adó behajtása körül szabálytalanságokat követték el. A miniszterium éppen ezért felhatalmazta az illetékes ellenőrző közegeket, hogy az adó lerovását naponként ellenőrizzék. A kihágókat szigorúan megbüntetik és neveiket a hírlapokban is közlik.

— Külföldön értékesíti találmányát a babszárból készült textilanyagok előállításának felfedező magyar mérnök. Évekkel ezelőtt az egész világsajtót bejárta a hír, hogy egy miskolci gazdász, Engel László feltalálta a babszárnak textilanyaggá való feldolgozását. A feltalálónak első szárvpróbalgatásairól annak idején már beszámoltak a lapok és a találmány most jutott el a tökéletesedéshez. Közben Engel László kísérletezéseket tett a komlószárral is, sikerrel. A felfedezés azért fontos, mert a textiliparban eddig sem a babszár nem használták fel. Midőn az első kísérletezések történtek a szovjetkormány felajánlotta anyagi támogatását a magyar feltalálónak, aki azonban visszautasította ezt és elhelyett a magyarországi gyárakkal bocsátkozott tárgyalásokba, de különböző megokolásokkal elvetették a tervet. Engel László nem régebben bécsi német tőkepenzeseiktől kapott értesítést, melynek kedvező volta a magyar feltalálót minden bizonnyal arra fogja késztetni, hogy találmányát külföldön, Németországban értékesítse.

Illetéktelennek mondotta ki magát a törvényszék egy pénzbüntetésnek fogházbüntetésre való átváltoztatásában

Ciuj—Kotzsvárról jeleink: Az évekkéj ezelőtt lezárt feketeszesz-perek utóhatásaként a bíróság most foglalkozott a többrendbeli szeszkihágás miatt 103 millió lel pénzbüntetésre elítélt Rotschild Sándor volt szeszgyáros bírságának fogházbüntetésre való átváltoztatásával. Erre a lépésre — a bíróság behatárolásánál — a pénzügyminisztérium kérte az ügyészség útján a törvényszéket.

A tárgyalásról való beszámolóinkban ismertettük, hogy a Rotschild Sándor védelmét ellátó dr. Rosman Bernát ügyvéd több pergáló kifogást emelt a bíróság előtt, amely április 19-re halasztotta el határozatának kihirdetését.

Az ehhez kötött döntés értelmében a bíróság helyt adott a pergáló kifogások egyikének és kimondotta, hogy illetéktelen a pénzbüntetésnek fogházbüntetésre való átváltoztatására

Gázolt a halálkamara motorkerékpáros artistája

Budapestről jeleink: A magyar főváros uccáin — amint már megírta az Aradi Közlöny — moziba illő autóúldozás folyt le tegnap.

A Horthy Miklós-körúton egy motorkerékpáros, aki vad iramban száguldott, elgázolt egy munkáskülső asszonyt, aki nyomban meghalt. A motorkerékpáros meg sem állt és hatalmas tempóban tovább robotott.

A rendőrszem tanuja volt a halálos gázolásnak, nyomban beugrott egy autóba és üldözőbe vette a menekülő motorkerékpárost. Gyilkos rajza kezdődött a magyar főváros uccáin, melynek folyamán a rendőr öt lövést adott le a motorkerékpárosra, de a golyók nem találtak. Végül is a motorkerékpárosnak sikerült egérszemet nyernie.

Alig múlt el azonban 24 óra, a menekülő motorkerékpárost elfogták és megállapították, hogy a munkásasszony egázolója Hanzel Károly 21 éves műszerész, foglalkozására nézve artista. Az Angol parkban dolgozik az ugynevezett „halálkamara”-ban. Ez a mutatványos bódé egy gömb, amelynek falain fejjel lefeje is körbe kerékpározik motorbiciklijével Hanzel Károly. Az artistát őrizetbe vették, miután beismertte, hogy ő volt a gázoló.

Rádióműsor

— Romániai Időszámlítás. —

Magyar nyelvű hírek

18.30: Reichsender Böhmen. 18.50: Pozsony. 19.30: Reichsender Böhmen 21: Radio Toulouse 20.55: Roma II. és Roma Radio. 19.55: Radio Románia. 23.45: Pozsony 23.50: Besztercebánya. 23.45: Radio Toulouse és Strasbourg.

PÉNTEK. APRILIS 26.

Bucuresti. Radio-Romania. 13.50: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 14: Hírek. 21: Hírek, sportközlemények.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek közlemények, hanglemek 11: Hírek 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Séta a Nemzetközi Vásáron. 13.40: Hírek 14: Mihalíkné Nagy Irén énekel zongorakísérettel. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 15.30: Hírek. 16.45: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból. 17.10: Diákféltóra. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Bura Sándor cigányzenekara muzsikál. 19.10: A rádió szalonzenekara. 20.05: Sportközlemények. 20.15: Hírek 20.25: Noiret Irén énekel zongorakísérettel. 20.55: Bajor-Gizi előadása. 21.25: Országos Postás, Zene- és Kultúregyesület hangversenye. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Mindenből egy keveset. Zene egyveleg. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.24: Hanglemek.

Budapest II. 18.50: Bura Sándor cigányzenekara muzsikál. 19.10: Gyorsírótanfolyam. 20.35: Egy világhírű florenai palota. Hoor Tempis István dr. előadása. 21: Hírek. 21.55: Sárav Elemér cigányzenekara muzsikál, Varga Imre énekel. 22.35: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Karének. 16: Nagypénteki istentisztelet. 20.40: Szavaltat. 21.40: Sztankovics-énekkar.

SZOMBAT, APRILIS 27.

Bucuresti. Radio-Romania. 13.55: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 14: Hírek, sportközlemények 24: A feltámadási szertartások közvetítése a Szent Patriarchatusról.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, hanglemek: éttend- 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Éneklő Ifjuság. 13.40: Hírek. 13.55: Szabó Pál gondolkázik zongorakísérettel. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Hanglemek. 15.30: Hírek. 16.45: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Bercsényi Irén és Gáspár Ilona cimbalmozik. 18.45: A házi betegápolás tudománya. Hangfelvétel. 19.15: Kiss Lajos cigányzenekara muzsikál. 20.15: Hírek. 20.40: Muzsikál a múlt. Lehár Ferenc élete dalban, muzsikában és prózában. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: A rádió szalonzenekara játszik. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Farkas Jenő cigányzenekara muzsikál, Mindszenty István énekel.

Budapest II. 19.45: Mezőgazdasági féltóra. 20.25: Fárgó Ibolya zongorázik, Olasz zongoramuzsika. 21: Hírek, löversenyeredmények. 21.25:

Vallásos közvetítés Kassáról. 22: A factio Paganini-legenda. Felolvasás. 22.30: Kamarazene hanglemezeiről. 23.10: Időjárásjelentés.

UJ KÖNYVEK

Somersét Maugham. Karácsony Párisban. „Karácsony Párisban”... egy hetet töltött Párisban egyedül, szülők nélkül, ez Charley-nek, a művelt és időmódu angol polgári Naletembernek legifjabb vágya. Egy hetet töltött Párisban, annyit jelent, mint kiszabadulni a szűk polgári körből, melyben él, megismerni az igazi életet. Valóban él is körül az igazi élet, amely azonban egészen más, mint ahogy azt a nyugodt, angol polgári légkörben képzelte. Különös, tragikus életű alakokat ismer meg. Hátterben egy igaz, mas gyilkosság története bontakozik ki, Charley ráeszmél, hogy mindez, amiről eddig csak olvasott a valóságban is megtörténhet és ez a felismerés megdöbbenő felkavarja eddigi nyugodt életét. Amikor visszatér Londonba, nem találja helyét megszokott környezetében, érzi, hogy „megingott világának alapja”. Ezt a történetet Maugham — a lélekrajz és jellemzés mestere — mindvégig színesen, művészi eszközökkel vetíti elénk. E legutóbbi nagy regényében ismét megmutatja, hogy nemcsak az exotikus vidékek színes világát tudja ábrázolni, hanem az európai ember életét is, a maga sokrétűségében. A világhírű írónak ez a pompás új regénye máris minden kultúrnyelven le van fordítva. Magyar nyelven Gel. lért Endre fordításában. Bárd remek kiadásában jelent meg. (Brandt: Nyholt szemmel! kve 125 let, Falk: Zenei kislexikon, kv 125 let Knittele: Viala Mala. II. kiadás kve 290 let Maugham: Örök szolgaság, fve 224 let, kve 264 let. Peéry: Bambuszfeű esernyő, fve 96, kve 185. Plisnier: Három házasság, fve 218 let, kve 251 let. Kurban Said: ... és Mohamed az Ó prófétája. 158 let kve, Somersét Maugham: Karácsony Párisban. 191 let minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál Cluj Kérjen újdonságjegyzéket!

Inyestester szakácskönyve új bővített kiadás. 2500 receptet tartalmaz. Ez a szám 5magában is mutatja, milyen hatalmas munkáról van itt szó. A magyar konyhaművészet irodalmának igen nagy erősséget alkotja meg a szerző ezzel a vaskos kötettel, mely nemcsak recepteknek szinte páratlanul nagy számával imponál, hanem mindenre kiterjedő sokoldalúságával is. A modern ember igényeit szolgálja, de nem mulasztja el, hogy megőrizze a kor kívánalmainak megfelelően átalakítsa és továbbfejlessze a régi szakácsmesterség eredményeinek javát. Az inyestester jó egynehány esztendeje áll közvetlen kapcsolatban a nagyközönséggel. Senki sem tudja jobban, mint ő, hogy évben évben, évben merre fordul az érdeklődés. Ezt a tudást érvényesítette könyvében, miközön bőséges helyet adott a növényi, a könnyű, a hűdeg ételnek, s külön fejezetet szentel a diétásoknak amekétt hogy a többi részben is sok megfelelő receptet mutat nekik. Gazdagok és szegények egyaránt hasznukra fordíthatják az Inyestester Szakácskönyvét. Amazok megtalálhatják benne mindenit, ami finomságban, drágaságban szem-szálnak izgere, a kevésbé tehetségesnek pedig lépten-nyomon szemébe ötkik a sok „takarékos” és mégis ízés étel leírása. A közönség persze elsősorban a magyar és erdélyi konyháról akar teljes képet kapni: ezt meg is kapja, de mindig többen kíváncsiak a világon uralkodó francia konyha mellett az olasz, a svidő a szerb és a török főzés híres receptjeire s az Inyestester Szakácskönyvéből kielégíthetik kíváncsiságukat. Külön jelenetet ad a kötetnek a pompás, a hasznos, a szűk-séges és a nélkülözhetetlen étrendek változatos sorozata és külön zamatot irodalmi ízt adnak a receptek sokaságát meg-megszakító gasztronómiai csevegések, amelyek az Inyestester nevét az ország határain túl is ismertté tették. A hatalmas könyv Athenaeum kiadásában igen szép kötésben 215 let minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Athenaeum újdonságok jegyzékét.

KAMARA SZINHÁZ

Idényszáró ünnepi előadások

Vasárnap 3, 6 és 9 órakor

Kölcsönkért feleség

Szenzációs operettújdonság!
Tánc, humor, muzsika!

APRÓHIRDETÉSEK

A 89094. számú, 1988 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

ELLÁTÁS

Idősebb urinó keres uricálódni szépen butorozok, uccai szobát, teljes ellátással, a központban, fürdőszobahasználattal. Ajánlatokat „2500” jellegre a kiadóba. 2086

ALKALMAZAST NYER

Deutsches Fräulein wird gesucht, Major Teodorescu, P. Arenei 1

Idősebb, perfekti mindenest keresek kis háztartás vezetésére, azonnaira. Cim a kiadóban. 2039

Mindenes Hőbűd azonnaira keresetlek. Lantúzet, Bul. Reg. Maria 9. 2095

Küldő fő fűtővel felvétel. Neuländer fűszerüzlet, Andrányi mellett. 2083

LAKÁS

Egyszobás, konyhás, modern lakás és kétszobás, konyhás lakás olcsón kiadó. Str. Nicu Filipeşcu 35.

Azonnal, vagy május 1-re emeleti urlakás a Bul. Carol 44 sz. alatt kiadó. 2079

Új hában földszinti 2 és 3 szobás, komfortos lakások kiadók. Bul. Carol 68. 2043

Négyoszobás, összkomfortos modern lakás összes mellékkeliségekkel május 1-re kiadó. Str. Mocloni 20 Érdeklődni: P. Mihai Viteazul 11. 1970

VÉTEL-ELADÁS

Szép, nagy főnicszpálma olcsón eladó. Str. Eminescu 40., emelet, apart. 6. 2093

Önémet ebédő és más butor eladó. Str. Alexandri 9., II. 6. 2087

Két jó állapotban levő folyosóablakot megvételre keresek, az egyik 300x180 és a másik 300x180. Cimeket „Folyosóablak” jellegre a kiadóba kérek. 2048

Keresek megvételre

Dujardin-Salleron-féle bormérőt

(a bor fokozására).

Reiner, Str. V. Hotaran 22. 2094.

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSÖNÖK elsőhelyi betáblázásra. HATSCHER Ingatlanforgalmi iroda, Arad Bul. Carol 46. (Lakás agyanott). Telefon: 26-95. 1506

Belvárosban jövedelmező ház alkalmi áron sürgősen eladó. Cim a kiadóban. 2092

Eladó

20 hold szántó saját föld, prima minőségű, tanyával, istállóval, Aradhoz 3 km-ra.

Érdeklődni direkt a tulajdonosnál:

ARAD-GAI, BALTAMICA 2. 2088

KÖLÖNPIR

Útazói surrantáskák eladására keresek. Str. I. Serb 11., ap. 4. (Jövedelmező melléklet). 2092

Új építkezést, átalakítást, házak javítását jutányosan készítem. Gebhardt Antal építési vállalkozó. Aradul nou, Str. Regele Ferdinand 19. 2092

Keleti és belföldi orszáoszonyógek, díó, hálók modern ebédő, kombinált szobák, recamierek, varrógépek, amerikai írósasztal, írógépek Piatino, rövid kereszthúros szongora és rövid szongora, Sting-gyárzmány, olcsón eladó. Veszünk teljes lakásberendezést, ékszerket. Zálogkölcsönt közvetítünk a temesvári Zalogházba, előleget adunk, olcsón hosszabbitunk Tempo bizományi üzlet Flócher Eka-palotáj

Legújabb jelentéseink:

Cáfolják a Svédországhoz intézett ultimátum hírét

Párisból jelentik: A Daily Express közlése szerint Németország ultimátumot intéz Svédországhoz. Párisban ezt a hírt egyelőre még nem erősítették meg, amint arról sem tudnak, hogy német csapatok Svédországban állítólag partra szálltak volna. Így tehát mindaddig, amíg ezt az értesülést meg nem erősítik, a francia fővárosban az angol lap jelentését alaptalannak minősítik.

Stockholm. Illetékes körökben a leghatározottabban cáfolják azt a hírt, mintha Svédország Németor-

szágtól bármilyen ultimátumot kapott volna.

London. (Rador). A Daily Express amszterdami tudósítás alapján jelenti, hogy Memelben és Keletporoszországban 8 német hadosztályt összpontosítottak. Jégtörő hajók nagymennyiségű municióval fedélzetükön kifutottak a nyílt tengerre. Kopenhága környékén 80 ezer főből álló hadsereget összpontosítottak. Akna-kuató hajók svéd területi vizekre hatoltak be és ott működésbe léptek, de a svéd parvi útegek fellépésére visszavonultak.

Lemondott a belga kormány

Brüsszelből jelentik: A belga kormány lemondott. Hivatalos magyarázat szerint a lemondás oka, hogy a kamara csüörtökön újésén a szabad-ejvü pár, két képviselő kivételével a vallás és közoktatásügyi tárca költségvetése ellen szavazott, —

pedig a kormánynak 14 tagja tartozik a szabad-ejvü párthoz. A kormány által előterjesztett és a képviselőházban lezavazott javaslat szerint a közoktatásügyi miniszteriumot flamand és valjon osztályra osztották volna.

Francia és német hajók küzdelme a Skagerrakban

Páris. A kamara pénzügyi bizottsága előtt Champinchi tengerészeti miniszter közölte, hogy a Skagerrakban egy francia torpedóromboló elsüllyesztett egy német torpedóhajót és

két német őrhajót. Ugyanezen a vidéken egy francia tengeralattjáró elsüllyesztett egy 250 tonnás német tengeralattjárót.

Kinevezték a megszállott norvég területek német kormányzóját

Párisból jelentik: Terboven Josef, akit a németek által megszállt norvég vidékek kormányzójává kinevezték, régi nemzet szocialista és foglalkozására nézve fémmunkás. Hosszabb időn keresztül a nemzeti szocialista párt propagandasztályán dolgozott. Egyébként Göring marsall bizalmi embere. A norvégiai német kormányzó megbízatása főleg abban áll, hogy a Németországba irányuló importot a maximumra fokozza.

Jólétesült körökből jelentik, hogy Terboven norvég biztos kinevezésével megszüntnek tekintetű a norvég szuverenitás, Terboven egyene-

sen Hitlernek van alárendelve. Ezzel az intézkedéssel a megszállott Norvégia helyzete hasonlóvá vált Lengyelországhoz. Arra vonatkozólag, hogy mennyi ideig tart a jóbiztos működési ideje, azt mondták, hogy az teljesen a katonai helyzettől függ és csak addig tart, amíg szükség lesz rá. Berlini felfogás szerint Haakon király és a norvég kormány elvesztette a jogot arra, hogy a hatalmat gyakorolják, miután a szövetségesek mellé álltak és nincs semmi befolyásuk a megszállott területekre.

Pokolgép robbant a dublini királyi kastélyban

Robbanás egy angol vegygyárban

Londonból jelentik: A billinghami kémiai gyárban robbanás történt. A szerencsétlenség következtében három személy meghalt, tizenkilenc megsebesült.

Újabb közlés szerint a billinghami vegygyárban szerdán történt robbanásnak hét halott és több súlyos sebesült áldozata volt. Több sebesült állapota életveszélyes.

Egy másik londoni híradás szerint a dublini kastélyban csüörtökön pokolgép robbant, amely öt detektívet megsebesített. A királyi kápolnában lévő műtárgyak, amelyek rendkívül nagy értéket képviselnek, súlyosan megrongálódtak. Azt hiszik, hogy a pokolgépet ir terroristák helyezték el. (Rador.)

Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök visszautasította az Imrédy Béla elleni vádakat

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház mai ülésén Teleki Pál gróf miniszterelnök szólt fel és Szemere Béla tegnapi előterjesztésében tett kijelentéseivel foglalkozott, elsősorban azokkal, amelyek Imrédy Bélára vonatkoztak. Kijelentette, hogy ezeket a kijelentéseket visszautasítja, sőt azokat meg is bélyegzi. Kijelentette Teleki, hogy Szemere egy köztisztviselőben álló hazafi becsületét sértette.

— Az ilyen kijelentések, különösen a mostani súlyos időkben, amikor Magyarország alkotmányát és parlamentjét kell védeni, igen súlyosak és a parlament munkaképességét sértik. Ezután személyes megtámadás címén Imrédy is felszólt, megköszönte Teleki miniszterelnök védelmét és a leghatározottabban visszautasította a rá vonatkozóan tett kijelentéseket.

Szigoru intézkedések készülnek az angol kommunista párt ellen

Londonból jelentik: A lapok nagyobb cikkeiben foglalkoznak az angliai kommunista tevékenységével. A Daily Herald azt hiszi, hogy a kormány mindenekelőtt ezen párt munkájának megakadályozására. Arra azonban nem kerül sor, hogy a kommunista pártot törvényen kívül helyezték. Bár a közvéleményt nyugtalanítja a különböző szélső-

baloldali szervezetek ténykedései, fejlődés helyen tisztában vannak azzal, hogy az angliai kommunista párt messze áll attól, hogy munkájának olyan jelentőséget tulajdonítsanak, mint a többi pártokénak.

Újabb jelentés szerint a kommunista szervezetek háboru ellenes propagandája olyan méreteket

öltött, hogy nagyon valószínű az angol kommunista párt beépítése. Rövidesen nagyon szigorú törvényeket hoznak az államvédelmet biztosító törvény alapján.

Az ajsóház mai ülésén Anderson belügyminiszter bejelentette, hogy a kormány foglalkozik azzal a gondolattal, vajjon nem volna-e kívánatos védelmi intézkedéseket foganatosítani azzal a céllal, hogy megakadályozzák minden olyan tevékenységet, amely a nemzet háborus célkitűzéseit hátráltatná. Ez a kijelentés válasz volt azokra a kérdésekre, amelyeket a képviselők az angol kommunista és faszista tevékenységével kapcsolatban tettek fel.

Ujfundlandi csapatok érkeztek Angliába

London. Angliá északi kikötőibe megérkeztek csüörtökön az első ujfundlandi csapatok. Ugyanakkor újabb kanadai csapatok is érkeztek. Az érkezőket Eden gyarmatügyi miniszter rövid beszédben üdvözölte.

Részletek a Sylt-sziget elleni légitámadásról

London. (Rador.) A Sylt-szigeten levő Westerland elleni angol légitámadásról két pilóta, akik résztvettek a támadásban, a következőket mondják el: Az egyik pilóta kijelentette, hogy az angol gépek egyenként intézték a támadásokat. Ő gépével 40 percig kerügetett a Sylt-sziget felett, mielőtt a légikikötőt bombázta volna. Sötét, felhős éjszaka volt, mélyen le kellett ereszkedni, úgy hogy a gép több ízben a fényvörök sugarába és a légvédelmi útegek tüzébe került. Rakétákat is lövöldözött ki az ellenség, de ennek dacára a gép sértetlen maradt.

A másik pilóta elmondotta, hogy az általa ledobott bombák a hidroplánok kikötőjét rongálta meg és ezután a légháritó ágyúk tüze lése közben sértetlenül elszállhatott. Amikor Anglia felé haladtak, a német őrhajók légháritó ágyúikkal tüz alá vették a gépeket.

LAPZÁRTA:

(Rador-jelentések)

HONGKONG. Miközben a Michael Jepsen japán hajó Sanghailból Hongkong felé tartott, egy japán torpedóromboló és egy kereskedelmi hajó megállították. Ezután felszólították, hogy utját Janan felé folytassa, azzal érvelve, hogy a hajó tulajdonosa a Michael Jepsent a Mek japán társaságnak adta. A kapitány a felszólításnak nem tett eleget és hajóját Hongkongba irányította. A Hongkong Telegram, amely ezt a hírt közli, jelentéséhez hozzáfűzi, hogy egy másik japán hajó, a Gustav Dietrich a ceki kikötőben vesztet el, ahonnan a japánok nem hallandók utjára bocsátani.

ANKARA. Az anatóliai Becskir közelében 1042 méter mélységben nyersolajforrásokra bukkantak. A kutatásokat folytatják.

LONDON. A finnországi angol önkéntesek Oslóban tartózkodtak, amikor Norvégiát elárasztották a német csapatok. Többeknek sikerült svéd területre menekülni, heten pedig Angliába tértek vissza. Egyikük elmondotta, hogy öt napig utazott egy őrhajón, amelyet több ízben német repülőgépek támadtak meg. A repülőgépek 80 bombát dobtak le, de egy sem talált. Hat német repülőgép roncsát látta a tengeren.

KAIRÓ. A Stefa ügynökség értesülése szerint az egyiptomi kormány Angliával és Franciaországgal tárgyalásokat kezdett a szíriai és palesztinai nacionalisták ügyében akiket a damaszkuszi katonai törvényszék merényletekért és a közrend felborítására irányuló cselekedetekért súlyosan elítélt.

PÁRIS. A francia kamara ratifikálta a kommunista szervezetek feloszlásáról szóló rendeletet.

LONDON. Osló felett angol és francia repülőgépek jelentek meg, hogy ezzel is bizonyítsák a szövetséges haderők segítségnyújtását s hogy reményteltsenek a norvég főváros lakosságában, hogy közel van a segítség. A repülőgépek néhány kör berepülése után eltávoztak.

BERLIN. Német jelentések szerint a csüörtökön napon egy brit aknakuató hajót a német repülőgépek munka közben meglettek és bombatalálatokkal elsüllyesztették. Ugyancsak ez a repülőrel elsüllyesztett egy angol torpedórombolót is.